

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені
адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут

Кафедра Теоретичних основ олімпійського та професійного спорту

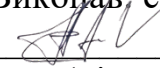
«Допущений до захисту»
Завідувач кафедри

«9» грудня 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

на тему:

**СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФУТБОЛУ У
МИКОЛАЄВІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Виконав: студент групи 6541мз
 Мунч О.С.
(підпис)

Керівник роботи:
Доцент, к.н. з фіз. вих. та с.
(посада, науковий ступень вчене
звання)
 Деркач В.М.
(підпис)

Миколаїв 2025 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра Теоретичних основ олімпійського та професійного спорту
Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Освітня програма Олімпійський та професійний спорт

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми

(підпис)
«9» грудня 2025 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Студенту Мунчу Олександр Сергійовичу
(Прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Стан, проблеми та перспективи розвитку футболу у Миколаєві в умовах воєнного стану

Керівник роботи к.н. з фіз. вих. та с., доцент Деркач Віктор Миколайович

Затверджені наказом ректора № 967-уч від «5» вересня 2025 року

2. Термін подання роботи: листопад 2025 року

3. Вихідні дані по роботі: науково-методична література та джерела мережі Інтернет

4. Перелік питань, що належать до розробки (найменування розділів)

1. Розвиток футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану 2022-2025 рр

2. Аналіз організації навчально-тренувального процесу та проведення змагань з футболу у Миколаєві в умовах воєнного стану

3. Результати анкетування спортсменів, тренерів та батьків щодо проблем організації навчально-тренувального процесу та змагань в період воєнного стану

3. Перелік презентаційних матеріалів. Кваліфікаційн робота та презентація на 10 слайдів

1. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Деркач В.М. доцент	25.09.2024	20.01.2025
2	Деркач В.М. доцент	20.01.2025	20.05.2025
3	Деркач В.М. доцент	20.05.2025	29.10.2025

2. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Номер	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1.	Проводився аналіз наукової літератури та джерел мережі Інтернет з метою визначення теми дослідження . Було сформульовано мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, а також підбирали і методи дослідження, що дозволять вирішити поставлені у роботі завдання.	Вересень-грудень 2024 р.	
2.	На даному етапі розроблялися анкети для спортсменів їх батьків та тренерів. Анкетування було проведене дистанційно за допомогою Google Форм.	Січень - вересень 2025 р.	
3.	Здійснювалася апробація результатів дослідження шляхом участі у роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток спорту в сучасних умовах: новітні виклики, проблеми та перспективи» 31 жовтня 2025 р., НУК імені адмірала Макарова.	Жовтень-грудень 2025 р.	

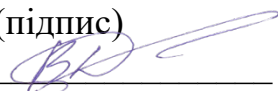
Студент

(підпис)

Мунч О.С.

(ПІБ)

Керівник роботи

(підпис)

Деркач В.М.

(ПІБ)

АНОТАЦІЯ

Мунч О.С. Стан, проблеми та перспективи розвитку футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану. Кваліфікаційна робота зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», освітньої програми «Олімпійський та професійний спорт». Миколаїв: НУК ім. адм. Макарова, 2025. 82 сторінок.

В кваліфікаційній роботі здійснено науково-теоретичний аналіз стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану. На основі вивчення нормативних документів, правових актів та щорічних звітів проаналізовано стан розвитку футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану.

Проаналізовано умови розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану 2022-2025 років. Визначено, що розвиток цього виду спорту в регіоні необхідно розглядати в широкому міждисциплінарному контексті, враховуючи соціальні, економічні, культурні та комунікаційні складові. Особливу увагу приділено ключовій ролі тренерів і батьків у вихованні та підтримці молодих спортсменів у непростих умовах воєнного часу.

На основі дослідження літературних джерел та нормативних документів розкрито особливості організації навчально-тренувальних занять та проведення змагань в умовах воєнного стану.

На основі анкетування тренерів, спортсменів та їх батьків проаналізовано проблеми та визначено перспективи розвитку футболу в умовах воєнного стану. Усі респонденти вказали на вплив воєнного стану на організацію навчально-тренувальних занять та змагань. Серед нагальних проблем було вказано: недостатнє фінансування, проблема безпеки під час тренувань та проведення змагань, проблема психологічної підтримки спортсменів в період воєнного стану.

Перспективами подальших досліджень є більш ґрунтовне дослідження впливу воєнного стану на сферу фізичної культури та спорту.

Ключові слова: футбол, воєнний стан, спортсмени, тренери, проблеми, перспективи

ANNOTATION

Munch O.S. State, problems and prospects for the development of football in Mykolaiv under martial law. Qualification work in the specialty 017 "Physical Culture and Sports", educational program "Olympic and Professional Sports". Mykolaiv: NUK named after Adm. Makarov, 2025. 82 pages.

The qualification work carried out a scientific and theoretical analysis of the state, problems and prospects for the development of football in Mykolaiv under martial law.

Based on the study of regulatory documents, legal acts and annual reports, the state of development of football in Mykolaiv under martial law was analyzed.

The conditions for the development of football in Mykolaiv during the martial law period of 2022-2025 were analyzed. It was determined that the development of this sport in the region must be considered in a broad interdisciplinary context, taking into account social, economic, cultural and communication components. Particular attention is paid to the key role of coaches and parents in the upbringing and support of young athletes in the difficult conditions of wartime.

Based on a study of literary sources and regulatory documents, the features of organizing training sessions and conducting competitions under martial law were revealed.

Based on a questionnaire survey of coaches, athletes and their parents, the problems were analyzed and the prospects for the development of football under martial law were determined.

All respondents indicated the impact of martial law on the organization of training sessions and competitions. Among the urgent problems were: insufficient funding, the problem of security during training and competitions, the problem of psychological support for athletes during martial law.

Prospects for further research include a more thorough study of the impact of martial law on the sphere of physical culture and sports.

Keywords: football, martial law, athletes, coaches, problems, prospects.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗМАГАНЬ З ФУТБОЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	10
1.1. Розвиток футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану 2022-2025 рр.....	10
1.2. Особливості організації навчально-тренувального процесу з футболу в умовах воєнного стану.....	18
1.3. Організація та проведення змагань з футболу в умовах воєнного стану.....	22
1.4. Стан спортивних споруд з футболу Миколаєва в умовах воєнного стану.....	28
Висновки до першого розділу	31
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	34
2.1. Методи дослідження.....	34
2.1.1. Аналіз літературних, документальних матеріалів та інформації з мережі Інтернет.....	34
2.1.2. Контент-аналіз нормативно-правових документів.....	34
2.1.3. Історичний метод дослідження.....	35
2.1.4. Анкетування спортсменів їх батьків та тренерів.....	35
2.2. Організація дослідження.....	36
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФУТБОЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	38
3.1. Аналіз організації навчально-тренувального процесу та проведення змагань з футболу у Миколаєві в умовах воєнного стану.....	38
3.2. Результати анкетування спортсменів, тренерів та батьків щодо проблем організації навчально-тренувального процесу та змагань в період воєнного стану.....	55
3.3. Перспективи розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану....	64
Висновки до третього розділу.....	67
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	76

ВСТУП

Футбол у Миколаєві – це явище, яке виходить далеко за межі гри. Він об'єднує покоління, зміцнює регіональну ідентичність і слугує важливим чинником громадської згуртованості. У сучасному світі футбол набуває нових сенсів, ставши інструментом для вирішення багатьох актуальних проблем суспільства: від підтримки здоров'я молодого покоління до формування позитивного іміджу регіону. Миколаїв має всі необхідні передумови для відродження свого футбольного потенціалу, починаючи з багатой історичної спадщини і закінчуючи активною спортивною спільнотою та широкою підтримкою місцевої громади.

Розвиток футболу в Миколаєві є не лише спортивною ініціативою, а й важливим чинником соціального, культурного та економічного розвитку всього регіону. Як південне місто України, Миколаїв славиться своїми спортивними традиціями, проте саме футбол має особливе значення для місцевих жителів.

Місто Миколаїв в період воєнного стану – є прифронтовим містом, що перебувало з лютого 2022 року під активними обстрілами ворога. В цих умовах розвиток усіх галузей, а особливо спорту, мав істотні проблеми, а саме: недостатнє фінансування, проблеми з організацією навальнотренувальних занять, проведення змагань, безпека спортивних споруд.

Війна також безпосередньо вплинула на спортивну спільноту: дехто з українських спортсменів приєднався до лав Збройних сил, тоді як інші опинилися в зонах окупації або активних бойових дій.

Заняття спортом, а особливо футболом, має значний вплив на психологічний стан людей, зокрема в умовах стресу та підвищеної небезпеки. Аналіз стану, проблем та перспектив розвитку футболу в період збройного конфлікту або вторгнення, є перспективним напрямком наукових досліджень. Дослідження стану, умов навчально-тренувального процесу, проблем проведення змагань з футболу в період воєнного стану має потенціал для формування важливих практичних рекомендацій і перспектив,

які можуть бути застосовані для підтримки спортсменів та спорту взагалі в період воєнного стану.

Мета дослідження здійснити науково-теоретичний аналіз стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану.

Досягнення поставленої мети зумовлює вирішення наступних **завдань**:

1. На основі вивчення науково-методичної літератури, нормативних документів, правових актів та щорічних звітів проаналізувати стан розвитку футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану.
2. На основі дослідження літературних джерел та нормативних документів розкрити особливості організації навчально-тренувальних занять та проведення змагань в умовах воєнного стану.
3. На основі анкетування тренерів, спортсменів та їх батьків проаналізувати проблеми та визначити перспективи розвитку футболу в умовах воєнного стану.

Об'єкт дослідження - процес підготовки футболістів в період воєнного стану

Предмет дослідження – проблеми та перспективи розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Головні положення дослідження були апробовані під час участі у роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток спорту в сучасних умовах: новітні виклики, проблеми та перспективи» 31 жовтня 2025 р., НУК імені адмірала Макарова.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було використано наступні *методи дослідження*:

- аналіз літературних, документальних матеріалів та інформації з мережі Інтернет;

- контент-аналіз нормативно-правових документів;
- історичний метод дослідження;
- анкетування спортсменів їх батьків та тренерів з метою виявлення проблем та визначення перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану.

Теоретична значущість полягає у висвітленні стану, проблем та перспектив розвитку футболу в умовах воєнного конфлікту. Аналіз розвитку футболу у Миколаєві за таких обставин дає змогу глибше усвідомити вплив війни на різні сфери суспільного життя, а також осмислити реакцію тренерів, спортсменів та їх батьків на виклики та негативні події, спричинені воєнними діями.

Практичне значення полягає в тому, що обґрунтування проблем та перспектив розвитку футболу у Миколаєві може стати підґрунтям подальших досліджень та аналізу впливу воєнного конфлікту на спортивне життя міста

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота викладена на 82 сторінках тексту, містить 7 таблиць і 14 рисунки та 3 додатки. У бібліографії подано 30 джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗМАГАНЬ З ФУТБОЛУ В МИКОЛАЄВІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

1.1. Розвиток футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану 2022-2025 рр.

Сучасний розвиток футболу в Миколаєві відіграє ключову роль для молоді. У часи, коли багато юних людей перебувають у пошуках сенсу, мети та натхнення, футбол може стати тією опорою, яка об'єднує, виховує дисципліну та відкриває шлях до нових перспектив. Наявність сучасної інфраструктури, кваліфікованого тренерського складу, регулярних змагань і підтримки з боку місцевої влади здатна докорінно змінити на краще життя сотень, а то й тисяч дітей.

Футбол має унікальну здатність об'єднувати громаду. Місцева команда стає джерелом гордості, навколо якої згуртовується спільнота. Коли на стадіон збираються родини, друзі та знайомі, формується атмосфера єднання, яку складно відтворити в інших сферах життя. У часи війни та випробувань, з якими стикається Україна, така єдність набуває ще більшого значення. Вона підтримує внутрішній дух, зміцнює національну ідентичність і вселяє віру в майбутнє.

У Миколаєві, як і в багатьох інших містах, футбол активно розвивається навіть у непростих обставинах. Однак цей процес невіддільний від загальнонаціонального контексту, який насичений прикладами героїзму тих спортсменів, що віддали своє життя заради захисту Батьківщини.

Не менш важливим є усвідомлення економічного аспекту. Інвестиції у розвиток футбольного клубу, стадіонної інфраструктури та дитячих секцій сприяють створенню робочих місць, залученню капіталу й активізації місцевого бізнесу. Футбол давно вже вийшов за межі простої гри, перетворившись на потужний двигун економіки. Ресторани, готелі, транспортні компанії та медіа-сектор отримують значні вигоди, коли

футбольне життя в місті процвітає і набирає обертів.

Розвиток футболу — це не лише питання спорту, а й важливий аспект престижу, який впливає на репутацію міста. Кожне місто повинно мати свою унікальну спортивну візитівку, і для Миколаєва такою є футбол. Сильна команда, стабільна участь у національних чемпіонатах, гідне представництво на всеукраїнському рівні допомагають створити імідж Миколаєва як активного, прогресивного та спортивного регіону. Проте головна мета розвитку футболу в Миколаєві полягає не тільки в досягненні перемог чи отриманні титулів. Найважливіше — це інвестувати у майбутнє, підтримувати дітей, дарувати їм можливість здійснити свої мрії. Кожен хлопчик чи дівчинка, які прагнуть стати футболістами, повинні мати шанс зробити це саме у своєму рідному місті.

Важливість футболу для Миколаєва охоплює безліч сфер: соціальну, культурну, освітню та економічну. Це більше, ніж вид спорту — це феномен, що формує особистість, об'єднує громаду, відкриває перспективи, дарує надію та мотивує до нових досягнень. З огляду на потенціал Миколаєва, розвиток футболу повинен стати стратегічним пріоритетом не тільки для спортивних організацій, а й для міської влади, бізнесу та громадянського суспільства.

Розвиток дитячого та юнацького футболу має розпочатися з міцного фундаменту. Організація розгалуженої мережі футбольних шкіл, секцій і гуртків у межах міста, де діти можуть займатися безкоштовно або за символічну плату, є ключовим кроком до формування не лише майбутніх спортсменів, але й свідомих, здорових та активних членів суспільства. Для реалізації таких ініціатив необхідно забезпечити наявність сучасних футбольних полів із якісним покриттям, відповідного спортивного екіпірування, а також компетентних тренерів. Зазначені фахівці мають не лише навчати техніки гри, а й здійснювати всебічне виховання. При цьому важливо гарантувати гідний рівень заробітної плати для тренерів, а їхню працю слід визнавати і підтримувати на рівні держави та суспільства.

Футбол є ефективним інструментом формування характеру. У процесі гри діти навчаються працювати в колективі, долати труднощі, з гідністю переживати невдачі і з повагою святкувати перемоги. Це своєрідна школа життя, яка стає основою для створення свідомого та відповідального покоління. У містах, де молодь має доступ до подібних можливостей, спостерігається значне зниження рівня злочинності, наркоманії та алкоголізму. Футбол слугує потужним інструментом соціалізації, допомагаючи дітям уникнути небезпечного впливу вулиці та спрямовуючи їх до здобуття сенсу життя, постановки цілей і реалізації мрій.

Розвиток футболу в Миколаєві слід розглядати в широкому міждисциплінарному контексті, включаючи соціальні, економічні, культурні й комунікаційні аспекти. У цьому процесі ЗМІ виконують ключову функцію: вони не лише передають інформацію, але й об'єднують громаду, сприяють діалогу та формують тон суспільних дискусій навколо спорту. Через висвітлення історій успіху, актуальних проблем і перспектив розвитку закладаються основи для формування стабільного інтересу до футболу, активізації молодіжної участі й зміцнення інституційної підтримки спортивної сфери.

Підготовка футболістів це тріумвірат спортсмени-тренери-батьки.

Роль тренера у підготовці футболістів є визначальною. Роль тренера у процесі підготовки футболістів є багатогранною і охоплює широкий спектр відповідальності, що сприяють розвитку як окремих спортсменів, так і команди загалом.

Тренер здійснює розробку тренувальних програм, формує технічні та тактичні навички, контролює фізичний стан гравців, а також виступає наставником, психологічним підтримувачем і мотиватором. Завдяки цій діяльності створюються умови для розкриття індивідуального потенціалу гравців, їхньої віри у власні сили та досягнення високих спортивних результатів.

Ключові функції тренера з футболу:

1. Наставництво і виховання: Тренер виконує фундаментальну роль у формуванні психологічної стійкості спортсменів. Він сприяє розкриттю внутрішнього потенціалу гравця, допомагає створити позитивний емоційний настрій у спорті та формує атмосферу командної згуртованості.

2. Педагогічна діяльність: У межах освітньої функції тренер розробляє і реалізує тренувальні заняття, забезпечуючи правильне виконання вправ і навчаючи футболістів специфічним технічним і тактичним прийомам гри.

3. Організація тренувального процесу: Для оптимізації спортивного розвитку кожного гравця тренер створює індивідуальні програми тренувань, які враховують специфіку обраного виду спорту, фізичну підготовку та особисті потреби футболістів.

4. Моніторинг фізичного стану: Контроль фізичного здоров'я спортсменів є важливою складовою діяльності тренера. Він слідкує за фізичною витривалістю гравців, надає базову медичну допомогу та адаптує тренувальні навантаження, щоб вони відповідали можливостям, віковим особливостям і сприяли розвитку спортсмена.

5. Мотивація: Створення мотивуючого клімату спрямоване на підтримку прагнення футболістів досягати високих результатів. Тренер формує позитивне ставлення до труднощів і стимулює впевненість у спортивних досягненнях.

6. Психологічна підтримка: Хоча тренер не завжди має професійну кваліфікацію психолога, він створює сприятливий психосоціальний клімат. Це допомагає гравцям розвивати мотивацію, витримувати навантаження та підтримувати рішучість у досягненні цілей.

Таким чином, діяльність тренера вимагає комплексного підходу, що поєднує педагогічні, психологічні та організаційні аспекти при забезпеченні як індивідуального розвитку футболістів, так і зміцнення командної взаємодії. В умовах воєнного стану тренер повинен проводити навчально-тренувальні заняття в умовах безпеки та дотримуватися Порядку забезпечення навчально-тренувального процесу в закладах фізичної культури

і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні [14].

З метою безпеки проведення змагань було розроблено Положення про проведення в Україні змагань з футболу сезону 2022-2023 рр. [15]., а також Додаткові заходи безпеки для організації та проведення футбольних матчів в Україні в умовах воєнного стану [4]. Дотримання яких покликано створити безпечні умови для проведення змагань з футболу.

Важливу роль в підтримці спортсменів, особливо юних футболістів відіграють батьки. Що не зважаючи на надскладні умови воєнного стану створюють умови і підтримують своїх юних спортсменів.

Футбол для дитини являє собою не лише розважальний вид спорту, але й інтегративний механізм для становлення її особистості. Через цю діяльність дитина формує характер, опановує навички командної роботи, навчається ставити перед собою амбітні цілі та активно їх реалізовувати.

Водночас успішний розвиток юного футболіста залежить не лише від професійної майстерності тренера, але й від підтримки його сім'ї, зокрема батьків, які відіграють важливу роль на кожному етапі цього шляху.

Батьки виступають як первинні наставники та рушійна сила для своєї дитини. Їхнє щире заохочення може стати важливим стимулом, який дозволяє дитині не лише вдосконалювати власні спортивні компетенції, а й долати внутрішні і зовнішні виклики, що виникають як під час гри, так і поза футбольним полем.

Одним із ключових аспектів є сприяння формуванню в дитини впевненості у власних силах. Підтримка батьків, їх віра у здібності своєї дитини сприяє розвитку її відчуття внутрішньої сили та сміливості. У такій атмосфері дитина стане більш готовою до освоєння нових технічних елементів гри, зможе брати на себе відповідальність під час матчу та не матиме страху перед можливістю зробити помилку.

Ще одним важливим моментом є підтримка дитини в ситуаціях невдач. У футболі закономірно трапляються поразки, пропущені м'ячі чи

недостатньо вдалі передачі. У такі моменти емоційна стійкість дитини, яку забезпечують уважне слово і розуміння батьків, допомагає їй залишатися мотивованою та зберігати прагнення самовдосконалення.

Особливу увагу слід приділити зміцненню інтересу дитини до спорту. Активна участь батьків у житті юного футболіста – від спільних обговорень тренувального процесу до присутності на матчах – створює сприятливе середовище для зміцнення зв'язку між нею та вибраною сферою діяльності.

Похвала за старання та підтримка на всіх етапах гри мотивують дитину до утримання стійкого інтересу до спорту, що, в свою чергу, сприяє її подальшому успіхові. Батьки можуть допомогти дитині ефективно долати труднощі під час тренувань через створення гнучкої системи підтримки та мотивації.

Адекватне сприйняття її спортивної діяльності, збалансований підхід до критики та заохочення покликані закласти міцну основу для гармонійного розвитку її особистості як футболіста та відповідального члена команди.

Підготовка до тренувань — це не лише фізична діяльність, але й важливий процес, де батьки можуть відігравати ключову роль.

Мотивація дитини. Успіх тренувань значною мірою залежить від позитивного настрою. Підтримка у словах створює бажання докладати зусилля. Замість тиску або надмірних очікувань зробіть акцент на визнанні старань дитини. Наприклад, можна сказати: "Ти чудово стараєшся, це вражає!" або "Тренування допомагають тобі ставати сильнішим!"

Забезпечення дотримання режиму дня. Регулярні тренування потребують чіткого розподілу часу. Переконайтеся, що ваша дитина:

- спить не менше 8–9 годин на добу;
- харчується збалансовано, включаючи необхідні білки, вуглеводи, жири та вітаміни;
- має час як для тренувань, так і для повноцінного відпочинку.

Створення комфортних умов для тренувань. Підготовка всього необхідного для занять: допомога в пакуванні сумки з екіпіруванням, водою

та легкими перекусами. Забезпечення своєчасної доставки дитини на тренування, щоб уникнути поспіху чи стресових ситуацій. Сприяння формуванню дисципліни. Пояснення важливості регулярності тренувань як основного чинника досягнення прогресу. Допомога в розумінні, що зобов'язання перед командою та самим собою мають вагу навіть тоді, коли немає сильного бажання тренуватися.

Тренеру необхідно зробити особливий акцент на важливості участі батьків у процесі підготовки дітей до тренувань. Така участь сприяє розвитку відповідальності та самостійності у юних футболістів.

Матчі є ключовим етапом емоційного та спортивного життя дітей, адже саме там вони прагнуть продемонструвати свої здібності, реалізувати здобуті навички та відповідати очікуванням.

Проте під час змагань батьки, незважаючи на найкращі наміри, можуть ненавмисно створювати додатковий психологічний тиск на своїх дітей. Це слід уникати.

Рекомендації щодо поведінки батьків під час проведення матчів:

- Не чиніть тиск на дитину. Замість того, щоб вимагати блискучого результату, висловлюйте впевненість у її зусиллях: «Я знаю, що ти постарасяся показати найкраще». Такий підхід допоможе дитині зрозуміти, що її старання мають цінність незалежно від результатів гри.

- Підтримуйте дитину у будь-якій ситуації. Навіть у випадку програшу команди запевніть дитину, що це всього лише один із етапів навчання. Похваліть за конкретні здобутки, приміром: «Ти прекрасно взаємодіяв із командою» або «Твій пас був дуже точним».

- Демонструйте спорт із позиції етики та поваги. Уникайте негативних висловлювань щодо суддів, суперників або тренерів. Проявляйте шанобливе ставлення до всіх учасників гри — це стане важливим прикладом для вашої дитини.

- Підтримуйте фізичну присутність на матчах. Ваше перебування на змаганнях є суттєвим джерелом підтримки для дитини. Навіть мовчазна увага з боку батьків додає їй впевненості.

На шляху футбольного розвитку кожної дитини неминуче виникатимуть труднощі, такі як невпевненість, травми чи тимчасова втрата інтересу до тренувань. Батьки мають відігравати ключову роль у подоланні цих викликів.

Якщо дитина відчуває страх перед помилкою, поясніть їй, що помилки є природною складовою процесу навчання: «Навіть професійні футболісти здійснювали промахи». Отриманий досвід сприятиме її міцнішому становленню як гравця.

Якщо дитина отримала травму під час матчу батьки повинні забезпечити дитині достатній період відпочинку та реабілітації. Важливо підтримувати її морально й не змушувати поспішати з поверненням до тренувань.

Важлива допомога батьків дитині під час відновлення мотивації, нагадуючи їй про моменти успіху чи позитивний досвід матчів і тренувань. Розкажіть історії відомих футболістів, які подолали значні труднощі й досягли успіху.

Батьки є невід'ємною складовою розвитку кожного юного футболіста. Тому ДЮСШОР повинна активно взаємодіяти з родинами для створення сприятливих умов для гармонійного розвитку дітей.

Тренерський склад повинен завжди бути готовий відповісти на запитання батьків, надати рекомендації та уточнити потреби дітей.

Організовувати загальні збори, турніри та відкриті тренування, на яких батьки можуть стежити за прогресом дітей і брати участь у їхньому спортивному житті..

Усе це сприятиме створенню довірливої атмосфери, яка забезпечує гармонійний розвиток юних футболістів. Підтримка з боку батьків є

визначальною складовою успіху кожної дитини в спорті.

Саме об'єднання зусиль тренерів, батьків і дітей дозволяє досягати найвищих результатів і в спорті і в житті.

1.2. Особливості організації навчально-тренувального процесу з футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану

Організація навчально-тренувального процесу з футболу здійснюється відповідно до Наказу Міністерства молоді та спорту України від 30.09.22 № 3753. «Про затвердження Порядку забезпечення навчально-тренувального процесу в закладах фізичної культури і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні» [14].

Згідно даного наказу вводяться наступні нововведення. Усім відділам вжити заходів для забезпечення діяльності закладів фізичної культури і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні відповідно до вимог Порядку забезпечення навчально-тренувального процесу в закладах фізичної культури і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні, а саме:

- структурним підрозділам з фізичної культури і спорту обласних адміністрацій;
- департаменту олімпійського спорту;
- відділу взаємодії з громадськістю та засобами масової інформації [14].

Дії даного порядку поширюються на наступні заклади:

- заклади фізичної культури і спорту незалежно від підпорядкування, типів та форм власності;
- дитячо-юнацькі спортивні школи;
- заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання;
- школи вищої спортивної майстерності;

- центри олімпійської підготовки [14].

Вище зазначені заклади повинні забезпечити навчально-тренувальний процес в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану наступним категоріям:

- учням (студентам);
- спортсменам;
- тренерам;

Навчально-тренувальний процес у закладах фізичної культури і спорту, розташованих на території України поза зонами бойових дій, організовується на облаштованих спортивних спорудах, у залах із забезпеченими умовами безпеки: наявність бомбосховища, укриття або проведення занять на відкритому просторі.

Рішення щодо організації навчально-тренувального процесу окремим спортсменам чи групам спортсменів, а також тренерам у місцях тимчасового переміщення або евакуації на території України, де не проводяться бойові дії, приймається керівником або директором закладу фізичної культури і спорту. Це відбувається за умови отримання запрошення чи згоди відповідних організацій, установ або закладів, які повинні надати інформацію про умови прийому, доступну спортивну базу, обладнання та інвентар [14].

Тимчасове переміщення (евакуація) закладу фізичної культури та спорту на територію України, де не ведуться бойові дії, здійснюється без проведення державної реєстрації змін місцезнаходження юридичної особи.

Директор закладу фізичної культури і спорту відповідає за організацію та забезпечення навчально-тренувального процесу, який проводиться у даному закладі або його окремими спортсменами чи групами спортсменів, а також тренерами з відповідних видів спорту. Особливу увагу керівник приділяє реалізації таких заходів у місцях тимчасового переміщення чи евакуації на території України, де бойові дії не проводяться [14].

На підставі запрошення або згоди відповідних організацій чи установ керівник закладу фізичної культури і спорту видає наказ, у якому визначаються:

- строки тимчасового переміщення або евакуації;
- адреса проведення навчально-тренувального процесу в місці тимчасового перебування на території України, де не тривають бойові дії;
- кількісний та персональний склад працівників закладу, окремих спортсменів, груп спортсменів та тренерів, які мають бути переміщені;
- обсяги фінансування й джерела його надходження;
- відповідальна особа за охорону життя, здоров'я та повернення спортсменів, а також за дотримання правил безпеки учасниками;
- розклад і організація роботи тренерів із врахуванням умов, зазначених у запрошенні;
- строки подання звітів та перелік документів чи матеріалів для підтвердження проведення навчально-тренувального процесу (зокрема протоколи, відеоматеріали, публікації) [14].

Ці положення є важливою складовою забезпечення ефективної організації процесу під час тимчасового переміщення або евакуації.

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану, введеного в Україні чи окремих її регіонах у встановленому порядку, а також протягом періоду до одного року після його припинення або скасування, для забезпечення комплектування груп відділень з різних видів спорту до визначеної нормативної кількості (за винятком груп початкової підготовки) керівник або директор закладу фізичної культури і спорту може ухвалити рішення про об'єднання груп різних тренерів в одну в межах відповідного етапу підготовки. У таких випадках тренеру встановлюється обсяг навчально-тренувальної роботи пропорційно до кількості спортсменів, які входять до його групи.

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації чи надзвичайного стану, оголошених в Україні або окремих її регіонах у встановленому

порядку, зарахування спортсменів до відповідних груп на наступний навчальний рік відбувається на основі їхніх результатів, продемонстрованих на офіційних всеукраїнських та міжнародних змаганнях.

Також це може здійснюватися за виконання контрольно-перевідних нормативів, передбачених навчальними програмами з видів спорту, які затверджені Міністерством молоді та спорту.

Щодо спортсменів, тимчасово переміщених (евакуйованих) у регіони України, де бойові дії не ведуться, або за її межі, які не мають документів для підтвердження своїх спортивних досягнень, їхнє зарахування до відповідних груп на навчальний рік можливе лише за умови успішного виконання контрольно-перевідних нормативів, встановлених чинними навчальними програмами.

Отже, нововведеннями організації навчально-тренувального процесу в умовах воєнного стану є:

1. Наявність облаштованих спортивних споруд, залів із забезпеченими умовами безпеки: наявність бомбосховища, укриття або проведення занять на відкритому просторі;
2. Створення умов тимчасового переміщення (евакуації) закладу фізичної культури та процедури вивезення спортсменів за кордон;
3. Забезпечення комплектування груп відділень з різних видів спорту;
4. Зарахування спортсменів до відповідних груп на наступний навчальний рік відбувається на основі їхніх результатів або продемонстрованих на офіційних всеукраїнських та міжнародних змаганнях або за виконання контрольно-перевідних нормативів, передбачених навчальними програмами з видів спорту;
5. Зарахування тимчасово переміщених (евакуйованих) спортсменів у відповідні групи підготовки за умови успішного виконання контрольно-перевідних нормативів;
6. Відповідальні особи процесу організації навчально-тренувального процесу в умовах воєнного стану, це: директор, персональний

склад працівників закладу, відповідальна особа за охорону життя, здоров'я та повернення спортсменів.

1.3. Організація та проведення змагань з футболу в умовах воєнного стану

Військові дії в країні істотно вплинули на організаційні аспекти розвитку видів спорту в країні. Зокрема, зруйновано значну частину спортивної інфраструктури; багато ДЮСШ були вимушені евакуюватися; значна частина молодих спортсменів та тренерів знаходяться у лавах збройних сил України; значна кількість перспективної молоді з міркувань безпеки вимушена була виїхати за кордон. Важливою проблемою у розвитку спорту є і питання забезпечення безпеки проведення змагань.

Розвиток футболу в Україні в умовах воєнного стану зосереджується на пріоритетному забезпеченні безпеки учасників і пристосуванні нормативних аспектів проведення змагань. Це включає розробку та впровадження спеціальних регламентів, врахування вимог безпеки й оптимізацію кількості команд і учасників турнірів. Незважаючи на труднощі, футбол залишається важливою складовою підтримки фізичного й психічного здоров'я, особливо для дітей, сприяючи їх всебічному розвитку та стабілізації емоційного стану в контексті кризових обставин.

Для організації футбольних матчів у воєнних умовах було прийнято особливе Положення щодо проведення футбольних змагань в Україні сезону 2022/23 [15]. Що продовжило свою дію в подальші періоди воєнного стану в країні.

Усі правила безпеки для організації футбольних матчів були затверджені у співпраці з керівництвом країни, відповідальним за спорт і футбол.

Документ було ініційовано Міністром молоді та спорту України Вадимом Гутцайтом, також Положення було підписано президентом Української асоціації футболу Андрієм Павелко, виконавчим директором

Об'єднання професіональних футбольних клубів України Євгеном Диким та президентом Професійної футбольної ліги України Олександром Каденко.

Додаткові заходи передбачають, що футбольні матчі організовуються з урахуванням безпекової ситуації в окремих регіонах України. Вони повинні проходити на стадіонах, які відповідають регламентам УАФ, УПЛ, ПФЛ і мають дозвіл на проведення матчів в умовах воєнного стану. Відповідний дозвіл надається обласними або Київською міською військовою адміністрацією, а також Комітетом УАФ з питань стадіонів і безпеки проведення змагань у співпраці з УПЛ та ПФЛ.

Матчі проходитимуть без присутності глядачів, із залученням лише акредитованих осіб, визначених організатором заходу. До їх числа входять офіційні представники команд-учасниць, персонал, що обслуговує спортивну споруду, а також інші особи, задіяні у забезпеченні проведення матчу.

У доступних місцях стадіону обов'язково мають бути розміщені схеми шляхів евакуації до укриттів або споруд, призначених для їх використання як укриття. Це стосується зокрема роздягалень футболістів, мікст-зони та приміщень офіційних осіб матчу.

Усі присутні на стадіоні під час матчу повинні пройти ознайомчий інструктаж щодо правил поведінки та дій у випадку виникнення надзвичайної ситуації.

У повноваження представників клубів, призначених відповідальними за організацію заходів безпеки, входить підготовка Акта перевірки укриття для уболівальників у встановлені строки, визначені Комітетом з питань стадіонів і безпеки проведення змагань УАФ. Цей документ має бути складений відповідно до пункту 5 положення «Додаткові заходи безпеки для організації та проведення в Україні чемпіонатів, кубків, всеукраїнських змагань різних вікових груп за умов введення воєнного стану», яке було розроблено Міністерством молоді та спорту України [15].

Змагання відбуваються за участю до 280 акредитованих осіб, визначених організатором матчу. До цих категорій належать офіційні

представники команд-учасниць, співробітники спортивного об'єкта, а також інші фахівці, залучені до організації заходу. В таблиці 1.1. наведемо категорії та максимальну кількість осіб, що допущено на змагання з футболу в умовах воєнного стану.

Таблиця 1.1.

Категорії та максимальна кількість осіб, що допущено на змагання з футболу в умовах воєнного стану

№	Категорія осіб	Максимальна кількість осіб
1	Футболісти	50
2	Тренерський та технічний персонал	40
3	Арбітри	4
4	Особи, які подають м'яч	6
5	Фотографи	10
6	Особи, які відповідають за безпеку	20
7	Представники офіційного ТВ-мовника	30
8	Персонал оператора спортивної споруди	20
9	Медична служба, ДСНС, Нацполіція	10
10	Офіційні представники команд	20
11	Офіцер допінг-контролю	1
12	Офіційні особи матчу	10
13	Представники акредитованих ЗМІ	30
14	Відеоасистенти арбітражу	5
15	Представники обласної військової адміністрацій, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, уповноважених представників у сфері охорони здоров'я	9
16	Організатори проведення змагань (УАФ, УПЛ та ПФЛ)	15
	Загальна кількість	280

Перед початком сезону оператор спортивної споруди, де заплановано проведення матчів, спільно з організатором футбольного заходу має провести наради з представниками обласних військових адміністрацій, Національної поліції, ДСНС, СБУ, органів охорони здоров'я. Під час цих зустрічей потрібно розробити узгоджений план дій на випадок оголошення повітряної тривоги чи виникнення інших надзвичайних ситуацій або загроз. У цьому

плані мають бути чітко визначені поетапні дії та заходи, яких слід дотримуватися за відповідних умов.

Порядок дій має бути чітко визначений у Плані дій на випадок оголошення повітряної тривоги або виникнення інших надзвичайних ситуацій чи загроз.

У Плані обов'язково слід вказати прізвища та контактні дані осіб, які відповідають за кожну частину забезпечення заходів безпеки.

В умовах правового режиму воєнного стану оператори спортивної споруди повинні виконати наступні дії:

1. Привести в готовність до використання захисні споруди, з особливою увагою на забезпечення захисту людей.
2. Оцінити можливість укриття повного складу учасників матчів у наявних об'єктах та визначити потребу в додаткових захисних спорудах, враховуючи їх кількість та місткість.
3. За відсутності об'єктів фонду захисних споруд на балансі або при виявленні необхідності в їхній додатковій кількості: ініціювати створення комісії для обстеження доступних будівель чи приміщень з метою встановлення їхньої придатності для укриття.
4. Оцінити можливість використання для потреб укриття об'єктів фонду захисних споруд, що належать іншим суб'єктам господарювання [15].

Захисні укриття або спеціальні споруди для офіційних осіб, організаторів, команд-учасників, персоналу спортивної арени та інших осіб, які залучені до організації та проведення матчу, а також укриття для глядачів, повинні бути розділені або обладнані окремими входами і виходами.

Схеми евакуаційних маршрутів до укриттів чи споруд, придатних для використання як укриття, мають бути розміщені у всіх доступних місцях стадіону. Це включає роздягальні футболістів, мікст-зону, приміщення для офіційних осіб матчу та інші важливі локації.

Усі особи, акредитовані для перебування на стадіоні під час матчу, зобов'язані пройти ознайомчий інструктаж щодо правил поведінки та дій у разі виникнення надзвичайної ситуації. Порядок дій у таких випадках має бути детально прописаний у Плані дій для реагування на повітряну тривогу чи інші потенційні надзвичайні ситуації або загрози.

Відстань до найближчого укриття для всіх присутніх на території стадіону не повинна перевищувати 500 метрів.

Рішення щодо можливості проведення матчу або серії матчів у конкретному місті або регіоні ухвалює керівник відповідної обласної військової адміністрації, оформлюючи це у письмовій формі.

У разі виникнення обставин, які унеможливають проведення матчу на заявленому стадіоні, керівник стадіону зобов'язаний негайно повідомити відповідального представника клубу-господаря матчу та делегата матчу. Делегат, у свою чергу, інформує Українську асоціацію футболу (УАФ) та відповідну лігу.

Якщо керівник обласної військової адміністрації у місці запланованого матчу забороняє його проведення у визначену дату, матч може бути перенесений на інший час, який узгодить організатор змагань.

Доступ до території стадіону для команд, офіційних осіб та працівників, залучених до організації й проведення матчів, дозволений виключно за умови наявності акредитації на матч і документів, що посвідчують особу.

Вхід для вболівальників на стадіон дозволяється тільки за умови наявності квитка або запрошення, яке містить інформацію про правила поведінки, порядок дій і маршрути евакуації у випадку оголошення повітряної тривоги, а також попередження про персональну відповідальність за недотримання зазначених правил. Усі квитки повинні бути персоналізованими, а допуск глядачів здійснюється за умови пред'явлення документів, що посвідчують особу.

Перед початком спортивного змагання фахівці підрозділів вибухотехнічної служби Національної поліції проводять детальний огляд стадіону з метою виявлення можливих вибухонебезпечних предметів.

Організаторський клуб забезпечує виконання процедур перевірки акредитованих осіб і транспортних засобів, що отримали дозвіл на доступ до території стадіону.

У разі оголошення повітряної тривоги в регіоні, де проводиться матч, делегат матчу, спільно з представником відповідної обласної військової адміністрації, ухвалює рішення щодо евакуації всіх осіб, які перебувають на стадіоні, до укриття або споруди, придатної для використання як укриття. Це здійснюється відповідно до заздалегідь розробленого та узгодженого плану дій у випадку оголошення повітряної тривоги чи виникнення інших надзвичайних ситуацій або загроз [15].

У разі оголошення повітряної тривоги диктор стадіону зобов'язаний повідомити: "Увага! Повітряна тривога! Просимо всіх прослідувати до укриття!".

Арбітр матчу негайно зупиняє гру свистком, після чого всі команди, суддівська колегія та глядачі прямують до укриття.

Організатор матчу забезпечує оперативну евакуацію глядачів із трибун стадіону до найближчого укриття або відповідної споруди, придатної для використання як укриття.

У ситуації, коли тривалість повітряної тривоги перевищує 60 хвилин, делегат матчу разом із арбітром, після консультацій із представниками команд і відповідними представниками обласної чи міської військової адміністрації, має право ухвалити рішення про завершення матчу в цей день. У разі такого рішення організатор змагань визначає нові місце, дату та час для догравання матчевих подій.

Якщо після завершення повітряної тривоги гра може бути продовжена, футболістам дозволяється проводити розминку до 15 хвилин.

У разі прийняття рішення про перенесення матчу на іншу дату, організатор повідомляє глядачів через систему оповіщення про зміни та надає інформацію щодо процедури повернення квитків.

Детальну інструкцію з організації та виконання цих заходів буде надано Українською асоціацією футболу (УАФ) всім футбольним клубам, стадіонним операторам та обласним військовим адміністраціям.

Це положення [15] залишає відкритими кілька критично важливих питань.

По-перше, досі не зазначено, які саме місцевості можна вважати безпечними для проведення змагань, а також не встановлено критеріїв, за якими здійснюватиметься їх визначення.

По-друге, відсутня чітко прописана процедура забезпечення умов безпеки: чи обмежується вона лише припиненням тренувань або змагань та переходом учасників до бомбосховищ чи укриттів під час повітряної тривоги, чи потрібні додаткові заходи.

По-третє, залишається питання оснащення спортивних об'єктів відповідними бомбосховищами.

1.4. Стан спортивних споруд для футболу Миколаєва в умовах воєнного стану

Спортивна інфраструктура Миколаєва суттєво постраждала внаслідок війни. Школи, басейни, стадіони, які колись були важливими осередками тренувань і змагань, нині перебувають у пошкодженому стані. Незважаючи на це, життя спортивної спільноти міста триває: діти продовжують відвідувати тренування, тренери активно шукають нові шляхи для розвитку, а ДЮСШ докладають зусиль, щоб зберігати свою активність.

В Миколаєві працює 3 заклади, що здійснюють підготовку футболістів: ДЮСШ №5, КДЮСШ «Перемога» та СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу.

В таблиці 1.2. наведемо спортивні споруди на базі яких здійснюється підготовка футболістів в Миколаєві.

Таблиця 1.2.

Спортивні споруди Миколаєва де здійснюється підготовка футболістів

№	Спортивний заклад	Спортивні споруди	Площа спортивної споруди
1	ДЮСШ №5	Стадіон «Молодіжний	33250 кв.м.
2	КДЮСШ «Перемога»	Футбольне поле	7489 кв.м.
		Футбольне поле	6430 кв.м.
		Спортивний майданчик зі штучним покриттям	924 кв.м,
		Спортивний майданчик зі штучним покриттям	2450 кв.м
		Спортивний майданчик зі штучним покриттям	968 кв.м
3	СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу.	Стадіон "спортивне містечко" футбольне поле зі штучним покриттям	6534 кв.м
		Центральний міський стадіон футбольне поле зі штучним покриття	2400 кв м
		Центральний міський стадіон футбольне поле трав'яне покриття	7350 кв м
		Центральний міський стадіон футбольне поле зі штучним покриття	7350 кв м
		Спортивний комплекс "Зоря" футбольне поле зі штучним покриттям 100 x 55	5500 кв.м
		Спортивний комплекс "Зоря" два футбольних поля зі штучним покриттям 40 x 20	1600 кв.м.

Найбільших руйнувань у Миколаєві внаслідок військових дій зазнали дитячо-юнацька спортивна школа з єдиноборств та Центральний міський стадіон.[7]

Часткове відновлення цих об'єктів стало можливим завдяки фінансуванню з місцевого бюджету та зусиллям працівників, які своїми силами намагалися подолати наслідки пошкоджень.

Особливо серйозні руйнування Центральний міський стадіон пережив улітку 2022 року, коли російська ракета влучила безпосередньо в бігову доріжку. Вибухова хвиля значно пошкодила футбольне поле, трибуни та адміністративну будівлю неподалік.

Загалом, протягом періоду повномасштабної війни стадіон декілька разів ставав ціллю російських обстрілів, що спричиняли пошкодження тренувальних майданчиків, бігових доріжок та самого футбольного поля.

Працівники стадіону докладали неабияких зусиль для усунення наслідків обстрілів. Наприклад, після вибуху на одному зі спортивних майданчиків утворилася великих розмірів вирва. Щоб подолати цю проблему, працівники власноруч вирізали пошкоджене штучне покриття, вручну скручували його, засипали щебенем і переклеювали поверхню.

Проте найбільш серйозною проблемою залишається стан бігових доріжок, які внаслідок обстрілів потребують повної заміни і наразі не придатні для тренувального процесу. На місці ракетного влучання залишилися тимчасові латки, що лише частково маскують пошкодження, а загальний стан покриття бігових доріжок характеризується як зношений і непридатний для експлуатації.

Попри це, стадіон продовжує бути ареною спортивних заходів. Незважаючи на незадовільний технічний стан інфраструктури, тут тривають заняття спортсменів та проводяться змагання, що свідчить про стійкість і рішучість місцевої громади у підтримці спортивного життя навіть за умов воєнного часу.

Наразі в місті здійснюється ремонт трьох дитячо-юнацьких спортивних шкіл. До переліку входять ДЮСШ №5 та спортивний заклад «Олімп», розташовані в Корабельному районі, а також СДЮСШОР №6.

Ремонтні роботи спрямовані не лише на відновлення будівель, але й на забезпечення їх доступності для людей з інвалідністю.

Згідно з офіційною статистикою, з початку повномасштабного вторгнення понад 20 спортивних об'єктів Миколаївської області зазнали пошкоджень або руйнувань.

До списку стадіонів, які відповідають структурним критеріям згідно з Положенням про категорії стадіонів Регламенту інфраструктури стадіонів та заходів безпеки проведення змагань з футболу в період воєнного стану [21] внесено 2 стадіони:

1. «Центральний міський стадіон» (Верхнє поле), м. Миколаїв;
2. «Парк Перемоги», м. Миколаїв.

Для «Центрального міського стадіону», м. Миколаїв категорію призупинено у зв'язку з пошкодженням в наслідок воєнних дій.

Отже, Миколаїв це місто, що має розгалужену базу спортивних споруд для проведення навчально-тренувальних занять спортсменів та проведення змагань з футболу. Але в наслідок воєнних дій пошкоджено багатьох спортивних споруд, що вимагають їх ремонту та підготовки для безпечних тренувань футболістів.

Висновки до першого розділу

У першому розділі було здійснено теоретико-методологічний аналіз організації та здійснення навчально-тренувального процесу та змагань з футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану.

Розкрито умови розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану 2022-2025 рр. Розвиток футболу в Миколаєві слід розглядати в широкому міждисциплінарному контексті, включаючи соціальні, економічні, культурні й комунікаційні аспекти. Наголошено на важливій ролі тренера і батьків у підготовці юних спортсменів в умовах воєнного стану.

Охарактеризовано особливості організації навчально-тренувального процесу з футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану. Організація

здійснюється відповідно до Порядку забезпечення навчально-тренувального процесу в закладах фізичної культури і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні, що набув чинності 30.09.2022 року

Нові підходи до організації навчально-тренувального процесу в умовах воєнного стану мають наступні ключові аспекти:

- Облаштування спортивних споруд та залів, які відповідають вимогам безпеки: наявність бомбосховищ, укриттів або можливість проведення тренувань на відкритих майданчиках, що забезпечує мінімізацію ризиків для учасників;

- Передбачення механізмів тимчасового переміщення закладів фізичної культури, включаючи процедури евакуації та організацію виїзду спортсменів за межі країни у разі потреби;

- Формування структурованих груп відділень з різних видів спорту, що сприяє збереженню індивідуальних підходів до підготовки та розвитку фізичних здібностей спортсменів;

- Процес зарахування спортсменів до навчально-тренувальних груп на новий навчальний рік базується на їхніх спортивних досягненнях, продемонстрованих під час офіційних всеукраїнських та міжнародних змагань, або на виконанні контрольно-перевідних нормативів, визначених програмами навчання;

- Включення до груп підготовки тимчасово переміщених спортсменів здійснюється виключно за умови успішного виконання контрольно-перевідних нормативів, що забезпечує єдність вимог і підготовки в рамках навчального процесу;

- За організацію навчально-тренувального процесу в умовах воєнного стану несуть відповідальність директор закладу, персонал спортивної установи, а також особи, відповідальні за безпеку, охорону здоров'я та повернення спортсменів після проведених заходів.

Ці аспекти спрямовані на забезпечення безперервності фізичної

підготовки та збереження життя і здоров'я спортсменів у воєнних умовах.

Проведення змагань у воєнний період відбувається відповідно Положення щодо проведення футбольних змагань в Україні сезону 2022/23. Розкрито особливості організації та проведення змагань в умовах воєнного стану. Серед основних виділимо наступні:

- Заборона на присутність глядачів на змаганнях;
- У доступних місцях стадіону обов'язково мають бути розміщені схеми шляхів евакуації до укриттів або споруд під час тривоги;
- Змагання відбуваються за участю акредитованих осіб, визначених організатором матчу;
- Відстань до найближчого укриття для всіх присутніх на території стадіону не повинна перевищувати 500 метрів;
- У разі оголошення повітряної тривоги в регіоні, де проводиться матч, негайно здійснюється евакуація всіх осіб, які перебувають на стадіоні до укриття.

Здійснено аналіз спортивних споруд для проведення навчально-тренувальних занять з футболу у Миколаєві.

Протягом періоду повномасштабної війни Центральний міський стадіон декілька разів ставав ціллю російських обстрілів, що спричиняли пошкодження тренувальних майданчиків, бігових доріжок та самого футбольного поля.

Миколаїв є містом із розвинутою інфраструктурою спортивних об'єктів, які забезпечують проведення навчально-тренувальних занять та організацію змагань для футболістів. Однак унаслідок військових дій значна частина цих споруд зазнала ушкоджень, що підкреслює необхідність їхнього ремонту та відновлення з метою створення безпечних умов для тренувань футболістів.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Методи дослідження

В процесі написання кваліфікаційної роботи нами було використано наступні методи

- аналіз літературних, документальних матеріалів та інформації з мережі Інтернет;
- Контент-аналіз нормативно-правових документів;
- Історичний метод дослідження;
- Анкетування спортсменів їх батьків та тренерів.

2.1.1 Метод аналізу літературних і документальних джерел, а також інформації, отриманої з мережі Інтернет, надав змогу створити загальну концепцію щодо ступеня опрацювання проблеми розвитку футболу в умовах воєнного стану.

Застосування цього методу сприяло виконанню наступних завдань:

- Обґрунтування актуальності вибраного напрямку дослідження;
- Формулювання мети та визначення завдань роботи;
- Вибір відповідних методологічних підходів для дослідження;
- Виокремлення основних особливостей організації навчально-тренувального процесу та змагань з футболу в період воєнного стану.

У роботі були використані матеріали з 25 літературних джерел, до яких увійшли праці як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників, сайти асоціацій та федерацій футболу Миколаєва та України.

2.1.2. Контент-аналіз нормативно-правових документів, пов'язаних із функціонуванням футболу в Україні в період воєнного стану.

Контент-аналіз є суворим науковим методом, який передбачає систематичне та надійне дослідження окремих елементів змісту певної сукупності документів, що супроводжується подальшою кількісною обробкою отриманих даних. Процес контент-аналізу включає визначення

ключових категорій дослідження, які слугують основою для сортування елементів змісту. Цей метод не замінює звичайний аналіз документів, а навпаки, доповнює його, що створює можливості для глибшого розуміння сутності текстів.

Основний акцент у контент-аналізі ставиться на кількісний опис смислового й символічного змісту документа, фіксацію його об'єктивних характеристик та їх підрахунок. Цей метод було застосовано для опрацювання наказів Міністерства молоді та спорту України, положень щодо організації навчально-тренувальних занять та змагань, що набули чинності в період воєнного стану, щорічних звітів ДЮСШ з футболу міста Миколаєва

Контент-аналіз в дослідженні спортивної діяльності, дав змогу виявити тенденції у зміні кількості спортсменів, відповідних груп підготовки та зміні кількості тренерів, що працювали в ДЮСШ в період воєнного стану. Окрім того, було проаналізовано участь футболістів у різноманітних змаганнях в період воєнного стану. Цей підхід дозволив отримати статистику щодо кількості футболістів в кожній ДЮСШ Миколаєва в групах початкової, базової та спеціалізованої підготовки протягом 2022 по 2025 років.

2.1.3. Історичний метод дослідження, спрямований на аналіз процесу формування та еволюції певного об'єкта з урахуванням його стадій розвитку, конкретних особливостей і багатогранних проявів, застосовано для осмислення ключових дат і подій у становленні даного виду спорту.

У рамках нашого дослідження було детально розглянуто внесок миколаївського футболу в період воєнного стану. Особливу увагу приділено аналізу проблем, що виникали в процесі футболу в Миколаєві в період воєнного стану.

2.1.4. Анкетування спортсменів їх батьків та тренерів з метою виявлення проблем та визначення перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану.

Анкетування - метод збору даних шляхом письмових відповідей респондентів на запитання, сформульовані у спеціальній анкеті (див. додатки А-В). Метою цього методу було доповнення інформації, отриманої з аналізу спеціалізованої літератури, та щорічних звітів ДЮСШ з футболу.

У дослідженні взяли участь 65 респонденти з ДЮСШ №5, КДЮСШ «Перемога» та СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу.

Розподіл респондентів був наступний:

- Тренери з футболу (n=30): ДЮСШ №5 (3 особи); КДЮСШ «Перемога» (8 осіб); СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу (19 осіб) З них: 4 тренери першої категорії, 15 тренерів другої категорії і 11 тренерів без категорії

- Спортсмени футболісти (n=30): групи початкової підготовки (n=5); спортсмени групи базової підготовки (n=15); спортсмени груп спеціалізованої підготовки (n=10):

- Батьки футболістів, чії діти займаються в ДЮСШ з футболу міста Миколаєва (n=15): ДЮСШ №5 (n=5), КДЮСШ «Перемога» (n=5), СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу (n=5).

Учасниками дослідження були особи, які перебувають в Україні і продовжують активно займатися футболом в Миколаєві в умовах воєнного стану (спортсмени, тренери та батьки). Серед опитаних спортсменів також були футболісти з Херсона, що були вимушені переїхати в Миколаїв в наслідок бойових дій. Анкетування було проведене дистанційно за допомогою Google Форм.

2.2. Організація дослідження

Дослідження проводилося протягом (вересень 2024 -грудень 2025 року) і включало наступні три етапи.

Перший етап (вересень-грудень 2024 року). Проводився аналіз наукової літератури та джерел мережі Інтернет з метою визначення теми дослідження . Було сформульовано мету, завдання, предмет та об'єкт

дослідження, а також підбирали і методи дослідження, що дозволять вирішити поставлені у роботі завдання. Вивчалися нормативно-правові документи: накази Міністерства молоді та спорту України, положення про організацію навчально-тренувальних занять та проведення змагань в умовах воєнного стану, звіти ДЮСШОР з футболу Миколаєва. Аналізувалася інформація розміщена на офіційних сайтах: Українська Асоціація футболу, Асоціація футболу Миколаївської області, Федерації футболу міста Миколаєва. На яких висвітлювалися події, заходи, змагання, що проводилися в період воєнного стану.

Другий етап (січень – вересень 2025 року). На даному етапі розроблялися анкети для спортсменів їх батьків та тренерів. Анкетування було проведене дистанційно за допомогою Google Форм. В анкетуванні прийняли участь респонденти з трьох шкіл з футболу міста Миколаєва. ДЮСШ №5, КДЮСШ «Перемога» та СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу.

Третій етап (жовтень – грудень 2025 року). На третьому етапі завершувався аналіз анкетування. Оформлювалася робота, формулювалися висновки.

Здійснювалася апробація результатів дослідження шляхом участі у роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток спорту в сучасних умовах: новітні виклики, проблеми та перспективи» 31 жовтня 2025 р., НУК імені адмірала Макарова.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФУТБОЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

3.1. Аналіз організації навчально-тренувального процесу та проведення змагань з футболу у Миколаєві в умовах воєнного стану

На початок повномасштабного вторгнення і оголошення військового стану 24 лютого 2022 року в Миколаєві працювали наступні ДЮСШ, що мали відділення по підготовці футболістів:

1. ДЮСШ №5 м. Миколаїв. Вул Приозерна 2;
2. Комплексна Дитячо-юнацька спортивна школа «Перемога» вул Погранична 6.45, Вул Світанкова 6.1В, вул. Театральна 41;
3. СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу м.Миколаїв. вул Спортивна 1.

Миколаїв перебував під постійними обстрілами і було прийнято рішення про припинення навчально-тренувального процесу [Наказ], або часткове переведення на онлайн навчання.

З 1 вересня 2022 року було прийнято рішення розпочати заняття 2022-2023 навчального року. виходячи з умов що склалися у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні прийняти наступний режим роботи та форми організації навчально-тренувального процесу:

- онлайн – для усіх відділень,
- простій – для відділення футболу.

З метою проведення якісної підготовки спортсмени зі своїми тренерами виїздили на навчально-тренувальні збори на бази, що знаходилися в областях з більш безпечними умовами.

Протягом 2022 року футболісти разом зі своїми тренерами виїздили на наступні навчально-тренувальні збори:

1. Навчально-тренувальні збори з футболу, які проводились у м. Умані з 12.09.2022р. по 11.10.2022р.

2. Навчально-тренувальні збори з футболу, які проводились у м. Кам'янець –Подільський Хмельницької області з 01.10.2022р. по 24.10.2022р.
3. Навчально-тренувальні збори з футболу, які проводились у м. Кам'янець –Подільський Хмельницької області з 26.10.2022 р. по 18.11.2022
4. Навчально-тренувальні збори з футболу, які проводились у м. Кам'янець –Подільський Хмельницької області з 20.11.2022 р. по 13.12.2022 р.

Отже, починаючи з вересня 2022 року футболісти відновили тренування на навчально-тренувальних базах інших областей, що мали більш безпечні умови.

Змагань з футболу протягом 2022 року в Миколаєві не проводилося. Але в області протягом 2022 року проводилися благодійні турніри на підтримку ЗСУ та ТРО.

Так 11 червня, в одному з населених пунктів Миколаївської області відбувся благодійний футбольний турнір серед дитячих команд на підтримку Збройних Сил України.

22 червня ще один населений пункт Миколаївщини провів футбольний турнір на підтримку Збройних Сил України та ТРО. У змаганнях взяли участь шість команд: «Веселинове», «Яструбинове», «Ставки», «Новосвітлівка», ДЮСШ Веселинове та «Широкий Лан».

25 червня, у Миколаївській області відбувся благодійний дитячий футбольний турнір на підтримку Збройних Сил України та ТРО. У турнірі взяли участь п'ять команд у двох вікових категоріях: старша – «Арбузинка»(11-12 рр.н.), «Братське» (11 р.н.), «Братське» (13-14 рр.н.) та молодша (14-16 рр.н.) – «Арбузинка» та «Братське».

26 червня, у Миколаївщині відбувся кубок з футболу серед дитячих команд, присвячений Дню Конституції України.

30 червня на Миколаївщині за підтримки Асоціації футболу Миколаївської області відбувся футбольний турнір серед дитячих команд 2005-2006 рр.н. У змаганні взяли участь три команди: «Веселинове», «Вознесенськ» та «Олімп» (Южноукраїнськ).

17 липня, в селі Покровка Веселинівської ТГ відбувся футбольний турнір на підтримку захисників України. У змаганні взяли участь чотири команди: «Веселинове», «Покровка», «Варюшине» та «Ставки».

Потягом трьох днів, з 22 по 24 липня, у Первомайську відбувався благодійний турнір серед дитячих команд на підтримку тренера місцевої ДЮСШ Костянтина Доценка.

3 вересня, на майданчику Первомайського навчально-наукового інституту НУК відбулися заключні матчі відкритої першості міста з футболу серед дитячих команд. Загалом в турнірі взяли участь 10 команд у віковій категорії 2011-2012 років народження. З гостей колективів слід назвати ДЮСШ Арбузинки та ДЮСШ Побузького Кіровоградської області. Серед місцевих команд групи Первомайської міської ДЮСШ, «Все для даху», тренер Євген Доценко, футбольна академія Victory, тренер Анатолій Халковський, і ФК «Дербі». Деякі з команд представлені кількома складами. Тож турнірна таблиця містила 10 учасників.

6 вересня у Березанці відбувся масштабний футбольний захід до Дня Незалежності України. Організатором змагань виступив голова Федерації футболу Березанського району Ігор Чапчай, за підтримки Асоціації футболу Миколаївської області. Турнір складався з двох частин: змагання дитячих команд та ветеранів 45+. У дитячому турнірі взяли участь колективи з Березанки, Нового Бугу, Нечаяного та Коблевого.

Протягом двох днів, з 8 по 9 вересня, в с. Пелагіївка Софіївської ТГ за підтримки Асоціації футболу Миколаївської області проходив турнір з футболу серед юнаків 2008-2010 р.н. «З Україною в серці, з вірою в ЗСУ!». У змаганнях взяли участь п'ять команд: Софіївської ТГ, Вільнозапорізької ТГ, Новобузької ТГ, Баштанської ТГ та Казанківської ТГ.

10 вересня, на Первомайщині до Дня фізичної культури і спорту відбувся турнір з футболу за участі дітей 2010-2012 років народження. В змаганнях взяли участь чотири команди: «Вікторі», «Торпедо», «Первомайська ДЮСШ», «Все для даху»

3 жовтня, смт Братське відзначало своє 234-річчя. На честь цієї події відбувся великий дитячий турнір за участі чотирьох команд: FC Victory (2009-2011), FC Victory (2010-2012), ДЮСШ Братське та ДЮСШ Арбузинка.

8 жовтня, в Доманівці відбувся дитячий футбольний турнір на підтримку Збройних Сил України. У змаганні взяли участь команди «Все для даху» (м. Первомайськ), «Олімп» (м. Южноукраїнськ) та ФК «Доманівка».

18 жовтня відбувся футбольний турнір «Кубок поколінь» на підтримку Збройних Сил України зібрав на Миколаївщині дітей, юнаків і ветеранів, об'єднаних улюбленою грою. У заході взяли участь дитячі команди: FC Victory-1 та Victory-2 (м. Первомайськ), МДЮСШ Новий Буг, ДЮСШ Арбузинка.

28 та 29 жовтня, в місті Первомайськ відбувся благодійний турнір серед юнаків 2011-2012 рр.н на підтримку ЗСУ.

6 листопада на майданчику зі штучним покриттям Первомайського навчального-наукового інституту НУК імені адмірала Макарова за підтримки компанії «Все для даху» відбувся традиційний турнір пам'яті заслуженого тренера України з футболу Леоніда Григоровича Кривицького. В змаганні взяли участь шість команд у віковій категорії 2012-2013 рр. н.: СК «Все для даху», ДЮСШ Первомайськ, ФК «Торпедо», ФК Victory, ФК «Доманівка», СК «Олімп» (Южноукраїнськ).

29 листопада в смт Веселиново відбувся турнір з футболу серед дитячих та дорослих команд, присвячений 114 річниці дня заснування футболу в Миколаївській області. Серед дитячих команд 2011-2013 рр.н. за головний трофей турніру боролися п'ять колективів: ДЮСШ Березівка, ДЮСШ Братське, «Олімп» (Южноукраїнськ) та ЗОШ Раухівка.

Отже, обласні громади Миколаївщини не зважаючи на складні умови воєнного стану продовжували проводити благодійні турніри та змагання не лише для дітей, а й для ветеранів

Важливою подією для відновлення навчально-тренувального процесу була онлайн нарада для директорів та тренерів ДЮСШ з футболу Миколаївської області, що відбулася 4 жовтня, на якій були присутні: заступник голови Асоціації футболу Миколаївської області Олександр Балакін, провідний спеціаліст Миколаївської обласної (філії) КФВС МОНУ Євген Фішман та керівник Комітету дитячо-юнацького футболу АФМО Людмила Діброва. Основним питанням, що обговорювали на нараді була реєстрація власних вихованців та про можливість проведення обласних кубків серед дітей в наступному 2023 році.

З 1 березня 2023 року спортивні школи Миколаєва відновлюють тренувальний процес.

1 квітня 2023 року в Академії спорту міста Буча розпочався «Кубок Незламності «Міста-герої України» футболу серед дитячих команд 2011-2012 років народження. Турнір присвячено річниці звільнення Півночі України від російських загарбників. Участь у спортивних змаганнях брали участь дитячі команди з міст-героїв України, а саме з Бучі, Ірпеня, Гостомеля, Миколаєва, Охтирки, Херсона, Чернігова та Харкова.

6 травня 2023 розпочалися змагання серед дитячо-юнацьких команд на кубок губернатора Віталія Кіма «Разом до перемоги». В таблиці 3.1. наведено графік проведення змагань у 2023 році на кубок губернатора Віталія Кіма «Разом до перемоги» в різних вікових категоріях.

Таблиця 3.1

Графік проведення змагань у 2023 році на кубок губернатора Віталія Кіма «Разом до перемоги» в різних вікових категоріях

№	Дата змагань	Вікова категорія
1	06.05.2023	U-16
2	14.05.2023	U-14, U-12
3	19.05.2023	U-10 та U-8.

4	23.05.2023	Фінал U-16
5	27 та 28.05.2023	Фінал U-12
6	30.05.2023	Фінал U-14
7	2 .06. 2023	Фінал U-10
8	6. 06. 2023	Фінал U-8

24.06.2023. За організацією та під егідою Асоціації футболу Миколаївської області з метою популяризації та подальшого розвитку дитячого футболу на Миколаївщині стартував дитячий турнір «Кубок Нескорених». Змагання відбуваються в п'яти вікових категоріях: U-9 (2014-2015 рр.н.), U-11 (2012-2013 рр.н.), U-13 (2010-2011 рр.н.), U-15 (2008-2009 рр.н.), U-17 (2006-2007 рр.н та три гравці 2005 р.н.).

Таблиця графіку фінальних зустрічей дитячого турніру «Кубок Нескорених» наведено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

**Графік фінальних зустрічей дитячого турніру «Кубок
Нескорених»**

№	Дата змагань	Вікова категорія
1	01.07.2023	U-11
2	18.07.2023	U-13
3	25.08.2023	U-9.
4	27.08.2023	U-15, U-17

9 вересня 2023, на Центральному стадіоні Миколаєва до 234-річчя заснування міста відбувся Кубок Миколаївського міського голови з футболу серед дитячих команд присвячений Збройним Силам України, який зібрав чотири команди з Миколаєва та команди з Пересадівки та Южного.

12 жовтня 2023 року за підтримки Асоціації футболу Миколаївської області, Управління молоді та спорту Миколаївської обласної державної адміністрації та Миколаївського обласного відділення (філії) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, ГО МТО ВФСТ «Колос» розпочався Чемпіонат Миколаївської області з футболу серед дитячо-юнацьких команд сезону 2023-2024 рр.

Змагання проходять в чотирьох вікових групах

- U-9 (2014-2015 р.н),
- U-11 (2012-2013 р.н.),
- U-13 (2010-2011 р.н.),
- U-15 (2008-2009 р.н).

У Чемпіонаті прийняло участь 54 команди Миколаївської області. Юні футболісти виклалися на повну та продемонстрували всі свої вміння. Маленькі переможці отримали кубки, медалі й безліч позитивних емоцій та приємних вражень.

За результатами матчів призові місця розподілились наступним чином:

- 1 місце - СДЮСШОР "Миколаїв"-2;
- 2 місце - ДЮСШ міста Южний (Одеська область);
- 3 місце - СДЮСШОР "Миколаїв"-1.

Відновлення навчально-тренувального процесу футболістів у 2023 році сприяло активній участі міських та обласних команд юних спортсменів в наступних змаганнях: кубок губернатора Віталія Кіма «Разом до перемоги», дитячий турнір «Кубок Нескорених», Кубок Миколаївського міського голови з футболу серед дитячих команд присвячений Збройним Силам України та Чемпіонат Миколаївської області з футболу серед дитячо-юнацьких команд.

З 1 лютого 2024 року відповідно до наказу Управління молоді та спорту Миколаївської обласної військової адміністрації від 11.01.2023 р. № 6 «Про часткове припинення дистанційної форми роботи та повного або часткового відновлення тренувального процесу в спортивних закладах Миколаївської області», рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 22 лютого 2023 № 79 «Про повне або часткове відновлення тренувального процесу на території м. Миколаєва в дитячо-юнацьких спортивних школах усіх типів, підпорядкованих управлінню у справах фізичної культури і спорту Миколаївської міської ради під час воєнного стану в Україні» від 13.09.2023 р. № 722. Вимагаю Вас приступити до своїх

функціональних обов'язків з 01 лютого 2024 року. Тобто усі спортивні школи Миколаєва розпочинають навчально-тренувальний процес в повному обсязі.

І вже 22 лютого 2024 року на базі КДЮСШ «Перемога» відбувся весняний турнір з футболу «Кубок відкриття сезону», який був присвячений 80-річчю визволення міста Миколаєва від нацистів. На спортивному заході були присутні секретар Миколаївської міської ради Дмитро Фалько, голова Асоціації футболу м. Миколаєва Олександр Мунч.

4 березня 2024 року у Миколаєві відбувся дитячий турнір з футболу «Херсон нескорений»

15 березня 2024 року на базі КДЮСШ «Перемога» відбувалися змагання з футболу «Весняний кубок «Перемоги»

6 квітня 2024 року під егідою Асоціації Футболу Миколаївської області було організовано і проведено об'єднаний Відкритий чемпіонат Миколаєва з футболу.

20 квітня 2024 року у Первомайську на центральному стадіоні імені Леоніда Кривицького на підтримку наших захисників і захисниць відбувся міжобласний одноденний турнір з футболу «Підтримуємо Україну та ЗСУ спортом».

Але, нажаль, у зв'язку з військовою агресією проти України, а саме Одеська область та м. Ізмаїл знаходяться у зоні постійних обстрілів 3 травня 2024 року в м. Ізмаїл матч Чемпіонату України серед команд першої ліги : Чемпіон Ізмаїл- КДЮСШ «Перемога» не відбувся. Батьки спортсменів не надали дозволу.

27 травня 2024 року у Миколаєві розпочались змагання серед дитячо-юнацьких команд Миколаївської області на кубок Віталія Кіма «Разом до перемоги». Заявки на участь подали 64 дитячі команди з різних куточків Миколаївської області. Усього планувалася участь понад 1200 дітей у турнірі.

5 червня на стадіоні «Парк Перемоги» відбулися заключні ігри

чемпіонату Миколаївської області, який проходив під егідою Асоціації футболу Миколаївської області.

18 червня, на стадіоні «Фортуна» у Березанці відбулась фінальна частина змагань Чемпіонату Миколаївської області серед дитячо-юнацьких команд. Участь у змаганнях брали вихованці у віковій категорії U-11: «Укр-нива» Березанка, СДЮСШОР «Миколаїв» 2012, СДЮСШОР «Миколаїв» 2014, «VICTORI» Первомайськ, Ольшанська ДЮСШ, «Все для даху» Первомайськ.

20 червня 2024, у місті Миколаїв відбувся четвертий фінал Кубка Віталія Кіма «Разом до перемоги», організований Асоціацією футболу Миколаївської області під патронатом Начальника Миколаївської обласної військової адміністрації. За звання найсильнішої команди змагалися колективи вікової категорії U-12.

26 червня 2024, у місті Миколаїв відбувся п'ятий фінал Кубка Віталія Кіма «Разом до перемоги», організований Асоціацією футболу Миколаївської області під патронатом Начальника Миколаївської обласної військової адміністрації. За звання найсильнішої команди змагалися колективи вікової категорії U-14.

У четвер, 27 червня 2024, у місті Миколаїв відбувся завершальний фінал Кубка Віталія Кіма «Разом до перемоги», організований Асоціацією футболу Миколаївської області під патронатом Начальника Миколаївської обласної військової адміністрації. За звання найсильнішої команди змагалися колективи вікової категорії U-16.

18 вересня 2024 року розпочався Чемпіонат України з футболу серед команд дитячо-юнацьких спортивних закладів Перша ліга. В рамках чемпіонату пройшли наступні зустрічі.

- 18 вересня – КДЮСШ «Перемога» - Дунай (Ізмаїл);
- 29 вересня - КДЮСШ «Перемога» - ДЮСШ-11 Одеса (Одеса);
- 6 жовтня - КДЮСШ «Перемога» - СК Таїрове (Таїрове);
- 13 жовтня КДЮСШ «Перемога» - ДЮФК Юніор-Спорт (Одеса);

- 27 жовтня КДЮСШ «Перемога» - Чорноморець – 2 (Одеса);
- 10 листопада КДЮСШ «Перемога» - ФШ Лідер (Миколаїв).

2024 рік стає початком відновлення повноцінного навчально-тренувального процесу в ДЮСШ з футболу. Розширюється межі змагань. Наші футболісти починають брати активну участь в міських, обласних і всеукраїнських змаганнях. Але військова агресія продовжує впливати, так двічі за рік були вимушені відмінити чемпіонати в м. Ізмаїл в наслідок масованих обстрілів Одеської області.

Іде четвертий рік війни та повномасштабної агресії. Але Миколаїв з його футбольними традиціями тримається. Спортсмени беруть активу участь у змаганнях, тренери плідно працюють над підготовкою спортсменів, а батьки стають опорою та підтримкою для юних футболістів.

15 березня 2025 завершився відкритий чемпіонат з футболу серед дитячих команд Миколаївщини (2011/12 р.н.)

26 березня 2025 року на базі ДЮСШ 5 за підтримки Управління у справах фізичної культури і спорту ММР та Асоціації футболу Миколаївської області відбувся відкритий чемпіонат м. Миколаєва з футболу серед дітей 2016-2017 р.н. У змаганнях прийняли участь 8 команд: ДЮСШ 5, "Тайфун" м. Баштанка, "Кристал" м. Херсон (х), "Кристал" м. Херсон (д), СДЮСШОР Миколаїв 1, СДЮСШОР Миколаїв 2, КДЮСШ "Олімп", ФК "Лідер".

По закінченню змагань маємо такі результати:

1 місце - СДЮСШОР Миколаїв 1;

2 місце - ДЮСШ 5;

3 місце - "Тайфун" м. Баштанка.

17 квітня 2025 року стартувало друге коло чемпіонату міста серед учасників 2016-17 р.н. Команда ДЮСШ 5 перемогла КДЮСШ "Перемога"

14 травня 2025 року Розпочався Кубок міського голови з футболу. У змаганнях беруть участь 22 команди з усього Миколаєва. Найкращі гравці турніру отримають шанс поїхати до найбільшого футбольного табору

України — Trendets Camp.

17 травня, на базі КДЮСШ «Перемога» пройшли фінальні матчі чемпіонату Миколаївської області з футболу серед гравців вікової категорії U-9. Змагання проходили під егідою Асоціації футболу Миколаївської області, голова — Олександр Пасічний.

17 травня 2025, КДЮСШ "Перемога" стала майданчиком благодійного матчу для збору коштів на лікування Максима Шульгіна. Під час заходу вдалося зібрати близько 30 тисяч гривень, які вже передано на лікування хлопчика.

25 травня, на базі Центрального міського стадіону відбулися фінальні матчі Кубка з футболу «Разом до перемоги» Турнір проходив під патронатом начальника Миколаївської обласної військової адміністрації Віталія Кіма та за підтримки Асоціації футболу Миколаївської області.

26 травня 2025 футбольних полях Центрального міського стадіону відбувся Кубок Миколаївської області з футболу серед команд категорії U-9. У турнірі взяли участь юні футболісти з різних куточків області. Свої команди представили:

- СДЮСШОР «Миколаїв» (2016 р.н.);
- СДЮСШОР «Миколаїв» (2017 р.н.);
- «Олімп» (м. Південноукраїнськ);
- «Юніор» (м. Новий Буг);
- Кривоозерський ліцей №1.

4 червня, на футбольних полях Центрального міського стадіону в Миколаєві пройшов фінальний етап чемпіонату Миколаївської області з футболу у віковій категорії U-11. У фінальній частині змагань взяли участь шість команд з Миколаєва та Миколаївської області.

За підсумками турніру призові місця розподілилися наступним чином:

- 1 місце — СДЮСШОР «Миколаїв» 2013;
- 2 місце — ДЮСШ «Первомайськ»;
- 3 місце — ФШ «Лідер» 2014.

7 червня 2025 на Центральному міському стадіоні (головному полі та

полі зі штучним покриттям) пройшли матчі фінального етапу чемпіонату Миколаївської області з футболу серед юнаків вікової категорії U-13.

26 червня на стадіоні «Парк Перемоги» відбулися фінальні матчі Кубка «Разом до перемоги» у віковій категорії U-13.

29 червня 2025 на полі стадіону «Парк Перемоги» відбулися фінальні матчі за Кубок області «Разом до Перемоги», що проходив під патронатом начальника Миколаївської ОВА Віталія Кіма. У змаганнях взяли участь команди у двох вікових категоріях — U-15 та U-17.

30 червня нагородили переможців та призерів Кубку міського голови з футболу переможці та учасники турніру отримали свої нагороди. Кубок Миколаївського міського голови тривав близько двох місяців. Головним сюрпризом цьогорічних змагань став особливий подарунок для 22 кращих футболістів турніру. Вони отримали путівки до найбільшого дитячого спортивного табору Trendets Camp. П'ять путівок спортсменам подарував відомий блогер та журналіст Дмитро Поворознюк, ще 17 додала Миколаївська міська рада.

За результатами напружених та цікавих двобоїв призові місця турніру розподілились таким чином. В таблиці 3.3. наведено призові місця Кубку Миколаївського міського голови у відповідних вікових категоріях.

Таблиця 3.3.

**Призові місця Кубку Миколаївського міського голови у
відповідних вікових категоріях**

№	Вікова категорія	1 місце	2 місце	3 місце
1	U-14	СДЮСШОР «Миколаїв» (тренери Артур Якушев/ Володимир Льовкін)	СДЮСШОР «Миколаїв» (тренер Сергій Шевченко) та ФК «Лідер» (тренер Олександр Боженко)	КДЮСШ «Перемога» (тренер Олег Ляшенко)
2	U- 12	СДЮСШОР «Миколаїв»	СДЮСШОР «Миколаїв»	СДЮСШОР «Миколаїв»

		(тренер Сергій Сілецький)	(тренер Сергій Попович)	(тренер Олександр Гольтер)
3	U- 11	СДЮСШОР «Миколаїв» (тренер Сергій Попович)	СДЮСШОР «Миколаїв» (тренер Артур Якушев)	ФК «Лідер» (тренер Олександр Тимоша)
4	U-9	СДЮСШОР «Миколаїв» (тренер Овік Галстян)	ФК «Лідер» (тренер Нікіта Ширяєв)	ДЮСШ-5 (тренер Геннадій Левицький)

Отже, не звертаючи уваги на складні умови воєнного стану в яких миколаївський футбол перебуває вже чотири роки, ми можемо стверджувати, що футболісти Миколаєва демонструють високі результати і посідають призові місця я у міських, обласних та всеукраїнських змаганнях. Збільшується кількість турнірів і кубків, проводяться благодійні турніри, розширюється географія і кількість учасників.

В таблиці 3.4. наведемо кількість змагань з футболу проведених в Миколаєві протягом 2022-2025 року.

Таблиця 3.4.

**Кількість змагань з футболу проведених в Миколаєві протягом
2022-2025 року**

№	Рік	Кількість змагань
1	2022	0
2	2023	5
3	2024	8
4	2025	12

На рис. 3.1. наведемо динаміку проведення змагань з футболу в Миколаєві з 2022 по 2025 рр.

Рис. 3.1. Динаміка проведення змагань з футболу в Миколаєві з 2022 по 2025 рр.

Спираючись на щорічні звіти ДЮСШ №5, КДЮСШ «Перемога» та СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу нами було проведено аналіз динаміки показників діяльності ДЮСШ з футболу в місті Миколаєві протягом 2022-2025 рр. Основними показниками стали: кількість груп та спортсменів початкової, базової та спеціалізованої підготовки, кагальна кількість спортсменів, з них дівчат та спортсменів до 18 років. А також було проаналізовано кількісний тренерський склад за період 2022-2025 рр.

У таблиці 3.5. наведено аналіз динаміки показників діяльності ДЮСШ з футболу в місті Миколаєві протягом 2022-2025 рр.

Таблиця 3.5.

Аналіз динаміки показників діяльності ДЮСШ з футболу в місті Миколаєві протягом 2022-2025 рр.

Заклади	Роки	Групи початкової підготовки	Групи базової підготовки	Групи спеціалізованої підготовки	Загальна кількість	Дівчат	Віком до 18 років	Кількість тренерів

ДЮСШ ОР №5	2022	4 групи 63 чол (з них дівчат 17)	5 груп 63 1й рік- 26 2й рік-10 3й рік-27	1 група 15 1й рік 15	141	17	128	5
	2023	2 групи 36	5 груп 81 1й рік- 51 2й рік- 30	1 група 9 2й рік- 9	126	-	126	4
	2024	5 груп 89 чол (дівчат 6)	6 92 (дівчат 5) 1й рік- 16 2й рік-62 3й рік-14		181	11	181	3
	2025	4 групи 35 чол	6 136 (дівчат 11) 1й рік- 53 2й рік-21 3й рік-62	1 група 14 1й рік 14	185	11	185	2
КДЮС Ш «Перемога»	2022	7 груп 60 чол	9 груп 105 1й рік- 22 2й рік- 28 3й рік-16 Більше 3х років 39	2 групи 18 1й рік -18	183	-	168	10
	2023	8 груп 112 чол	6 груп 84 (дівчат 4) 1й рік- 29 2й рік- 12 3й рік-12 Більше 3х 31	3 групи 28 1й рік 28	224	4	215	12
	2024	7 груп 131 чол (дівчат 3)	4 групи 60 1й рік- 0 2й рік-36 3й рік-24	3 групи 27 1й рік- 27	218	3	218	10
	2025	7 груп 135 чол (дівчат 3)	4 групи 65 чол 1й рік- 5 2й рік-26 3й рік-34	3 групи 35 чол 1й рік- 24 2й рік- 9	235	3	235	6

СДЮС ШОР «Миколаїв» з футболу	2022	11 груп 132 чол	31 група 394 чол 1й рік- 49 2й рік-94 3й рік-132 Більше 3х років -119	4 групи 37 чол 1й рік – 28 2й рік – 9	563	-	563	25
	2023	7 груп 124 чол	30 груп 397 чол 1й рік- 112 2й рік-79 3й рік-77 Більше 3х років -129	4 групи 45 чол 1й рік- 30 2 й рік- 15	566	-	566	23
	2024	6 груп 109 чол	28 груп 388 чол 1й рік- 84 2й рік-101 3й рік-94 Більше 3х років 109	4 групи 36 чол 1й рік- 27 2й рік-9	527	-	527	21
	2025	6 груп 102 чол	28 груп 388 чол 1й рік- 90 2й рік-105 3й рік-90 Більше 3х років 103	4 групи 30 чол 1й рік- 19 2й рік-11	520	-	520	19

З метою унаочнення результатів динаміки основних показників діяльності ДЮСШ з футболу Миколаєва наведено на рис 3.1. динаміку кількості спортсменів, що тренувалися на базі ДЮСШ Миколаєва з футболу в період воєнного стану з 2022 по 2025 рр. та на рис 3.2. продемонструємо динаміку кількості штатних тренерів, що працювали на базі ДЮСШ Миколаєва з футболу в період воєнного стану.

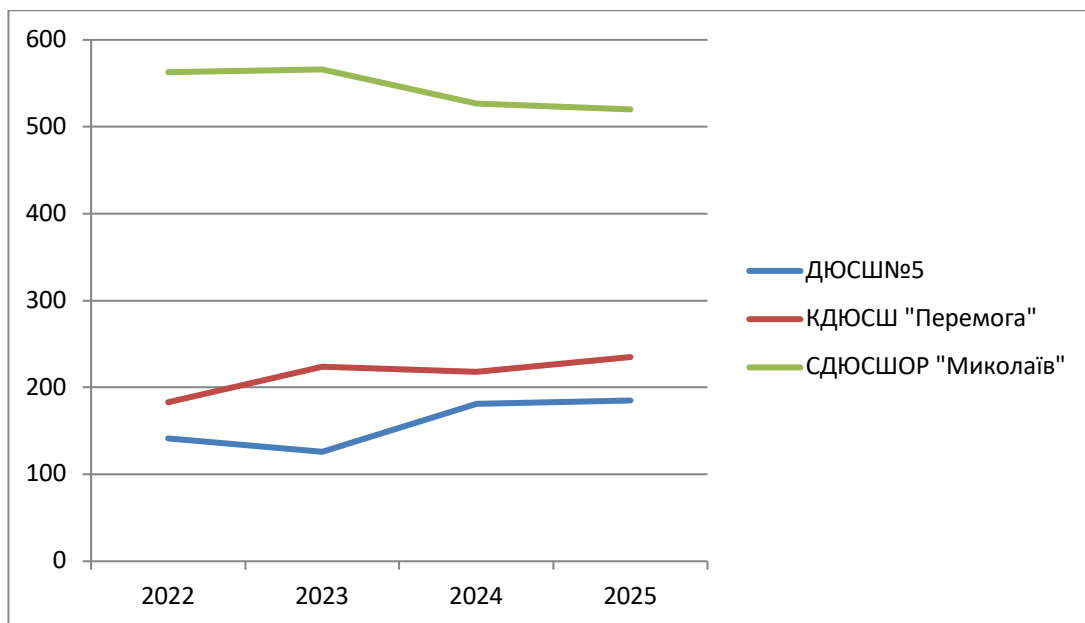

Рис 3.2. Динаміка кількості спортсменів, що тренувалися на базі ДЮСШ Миколаєва з футболу в період воєнного стану з 2022 по 2025 рр.

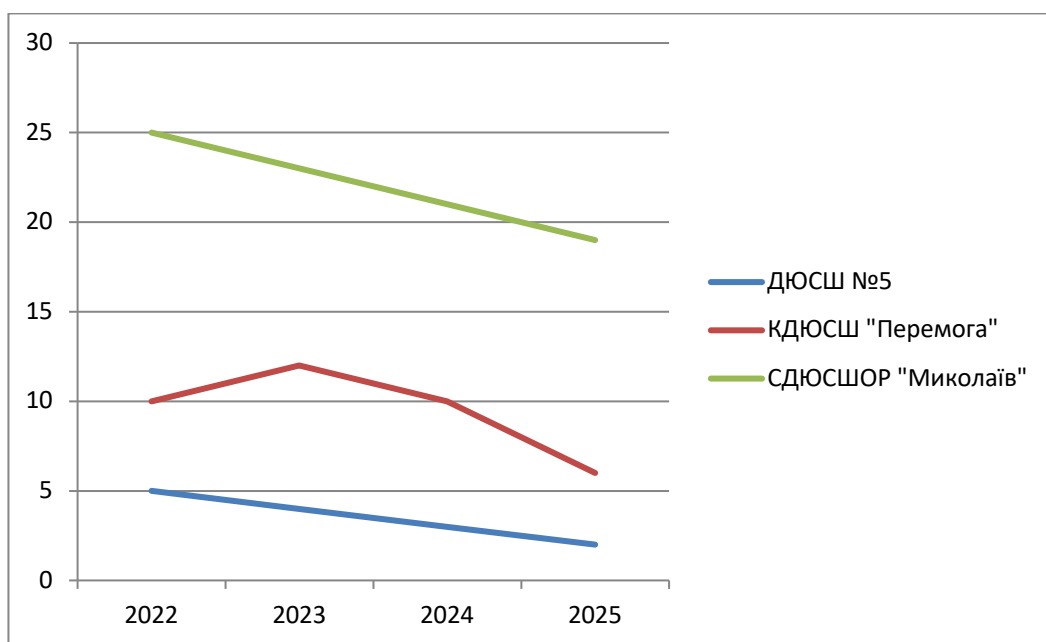

Рис 3.3. Динаміка кількості штатних тренерів, що працювали на базі ДЮСШ Миколаєва з футболу в період воєнного стану з 2022 по 2025 рр.

У 2023 році ми спостерігаємо приріст спортсменів, це пов'язано з переїздом населення з Херсону, що перебував під окупацією. Але ми бачимо в 2024 році спад, це частково пов'язано з вивозом дітей, яким не виповнилося 18 років за кордон.

Ситуація з динамікою кількості штатних працівників також пов'язана з рядом причин: складними умовами праці, місто постійно знаходиться під обстрілами, виїзд за кордон, а також у 2025 році зняття бронювання з даної категорії.

Отже, аналіз організації навчально-тренувального процесу та проведення змагань з футболу у Миколаєві в умовах воєнного стану дає можливість зробити наступні висновки:

1. В перший рік війни не зважаючи на припинення навчально-тренувального процесу змагання з футболу в Миколаївській області проводилися, а спортсмени продовжили свою підготовку на навчально-тренувальних зборах з футболу, які проводились у м. Умань та м.. Кам'янець –Подільський, де була на той час більш безпечні умови для тренування.

2. У 2023 році відновлюється тренування на базах ДЮСШ з футболу м. Миколаєва і відновлюються проведення чемпіонатів міста, області та всеукраїнських змагань.

3. 2024 рік продемонстрував високі досягнення наших спортсменів в різних за рівнем чемпіонатів, але військова агресія продовжує впливати на організацію змагань, відміна проведення фіналів в м. Ізмаїл.

4. 2025 рік демонструє участь наших футболістів в різних за рівнем чемпіонатів: міських, обласних та всеукраїнських. Але спостерігається зниження кількості спортсменів, що зумовлено виїздом їх за кордон, та кількості тренерів з яких було знято бронювання.

3.2. Результати анкетування спортсменів, тренерів та батьків щодо проблем організації навчально-тренувального процесу та змагань в період воєнного стану

В рамках дослідження було проведено анкетування з метою виявлення проблем та визначення перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану. Метою цього методу було доповнення інформації,

отриманої з аналізу спеціалізованої літератури, та щорічних звітів ДЮСШ з футболу. Анкети наведено у Додатку А, Б, В.

У дослідженні взяли участь 65 респондентів з ДЮСШ №5, КДЮСШ «Перемога» та СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу.

Розподіл респондентів був наступний:

- тренери з футболу (n=30), з них: 4 тренери першої категорії, 15 тренерів другої категорії і 11 тренерів без категорії;
- спортсмени футболісти (n=30);
- батьки футболістів, чиї діти займаються в ДЮСШ з футболу міста Миколаєва (n=15).

Анкетування було проведене дистанційно за допомогою Google Форм.

Анкети містили питання, що давали змогу визначити статус респондентів, а також з'ясувати вплив воєнного стану на навчально-тренувальний процес та процес організації та проведення змагань.

На питання: «Чи вплинув воєнний стан на організацію навчально-тренувального процесу в період воєнного стану?» Усі групи респондентів дали 100 відсоткові відповіді «Так»

На питання «Чи вплинув воєнний стан на організацію та проведення змагань з футболу» також всі відповіді респондентів були однозначними «Так»

На питання, що стосувалося оцінки матеріально-технічної бази спортивних шкіл, що забезпечують навчально-тренувальний процес підготовки футболістів відповіді розподілилися наступним чином: на рис 3.3. відповіді спортсменів, на рис 3.4. відповіді тренерів, на рис 3.5 відповіді батьків.

Як би Ви оцінили в період воєнного часу стан матеріально-технічної бази (обладнання, приміщення) спортивної школи, в якій Ви тренуєтесь?

30 відповідей

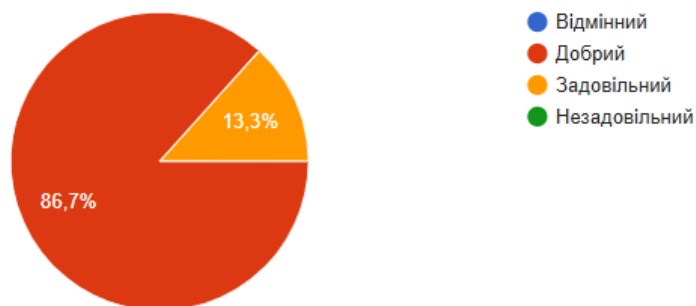

Рис.3.4. Відповіді спортсменів

Як би Ви оцінили в період воєнного часу стан матеріально-технічної бази (обладнання, приміщення) спортивної школи, в якій Ви працюєте?

 Копіювати діаграму

30 відповідей

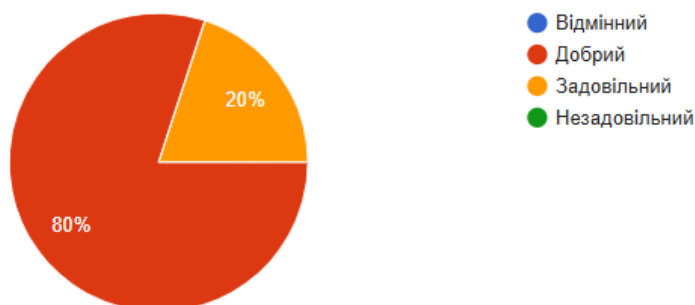

Рис.3.5. Відповіді тренерів

Як би Ви оцінили в період воєнного часу стан матеріально-технічної бази (обладнання, приміщення) спортивної школи, в якій займається Ваша дитина?

 Копіювати діаграму

15 відповідей

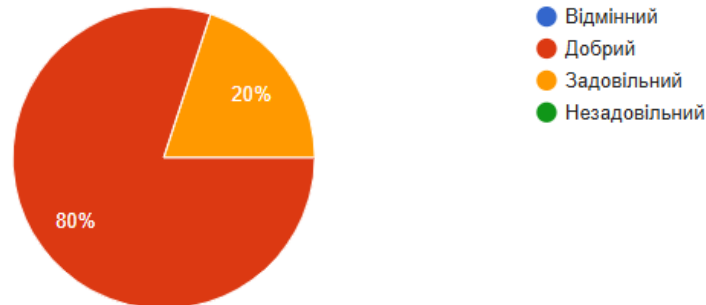

Рис 3.6. Відповіді батьків

Відповіді респондентів трьох груп були близькими, що засвідчує що оцінка матеріально-технічної бази більшістю респондентів була «Добре».

Для батьків було надано питання в якому треба було оцінити якість проведення тренувань. 53,3 % батьків оцінити «Відмінно», а 46,7% поставили оцінку «Добре» і вказали, що тренування ефективні, але є дрібні недоліки. На рис 3.6 вказано розподіл відповідей на дане питання.

Як Ви оцінюєте якість проведення тренувань Вашої дитини?

 Копіювати діаграму

15 відповідей

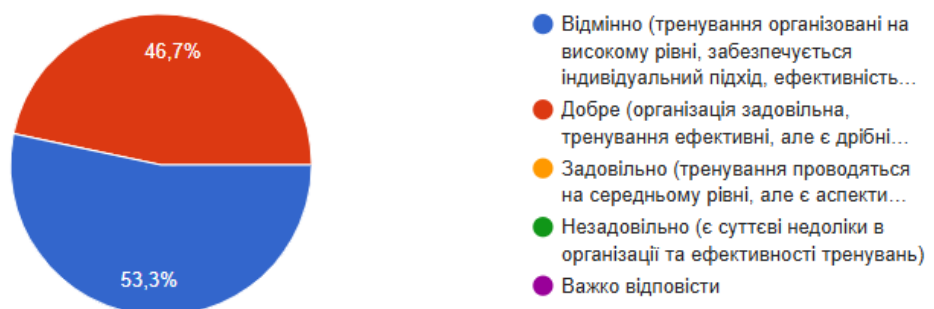

Рис 3.7. Відповіді батьків на питання «Як Ви оцінюєте якість проведення тренувань Вашої Дитини?»

В наступному питанні ми намагалися виявити проблеми в організації

навчально-тренувальних занять в період воєнного стану. На рис 3.7 відповіді спортсменів, на рис.3.8 відповіді тренерів і на рис. 3.9. відповіді батьків.

З якими основними проблемами Ви стикаєтесь в організації навчально-тренувальних занять як спортсмен в період воєнного стану?

[Копіювати діаграму](#)

30 відповідей

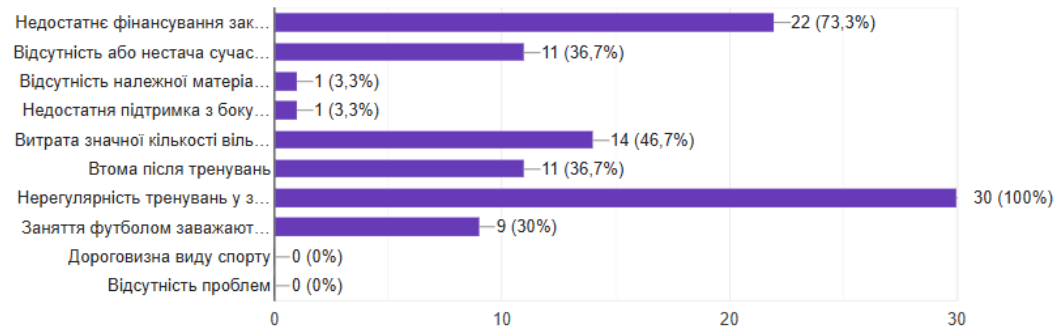

Рис 3.8. Відповіді спортсменів

З якими основними проблемами Ви стикаєтесь в організації навчально-тренувальних занять як тренер в період воєнного стану?

[Копіювати діаграму](#)

30 відповідей

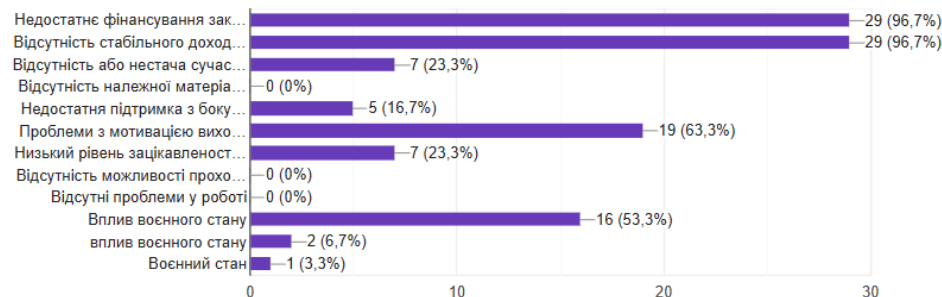

Рис.3.9. Відповіді тренерів

З якими основними проблемами Ви стикалися при організації спортивних занять для Вашої дитини в період воєнного стану

[Копіювати діаграму](#)

15 відповідей

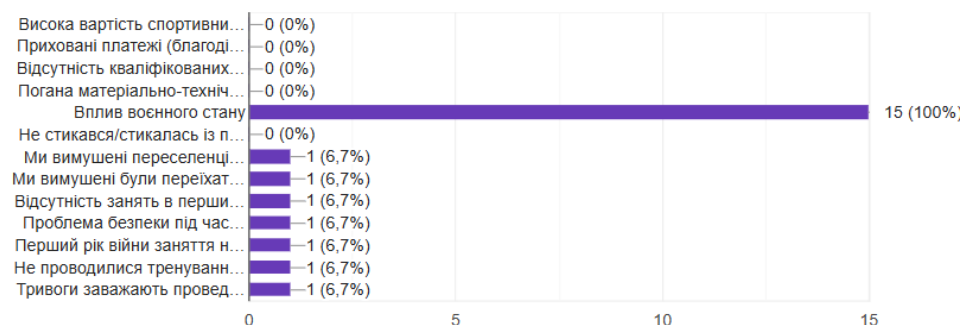

Рис.3.10. Відповіді батьків

Серед основних проблем, що виникли в організації навчально-тренувальних занять в період воєнного стану відповіді розподілилися наступним чином.

Спортсмени вказали на наступні проблеми:

- Нерегулярність тренувань у зв'язку з воєнними діями 100%;
- Недостатнє фінансування закладу 73,3%;
- Витрата значної кількості вільного часу на тренування 46,7%;
- Відсутність або нестача сучасного спортивного інвентарю та обладнання 36,7%.

Для тренерів були в пріоритеті наступні проблеми в організації навчально-тренувальних занять в період воєнного стану:

- Недостатнє фінансування закладу 96,7%;
- Відсутність стабільного доходу або низький рівень заробітної плати 96,7%;
- Проблеми з мотивацією вихованців 63,3%;
- Вплив воєнного стану 53,3%.

Батьки одногolosно дали 100% відповідь, що саме вплив воєнного стану є основною проблемою в організації навчально-тренувальних занять їх дітей. Серед інших проблем вони вказали: проблеми безпеки під час тренування, вимушений переїзд і тренування на інших базах, нерегулярність тренувань в період воєнного стану.

В наступному питанні ми намагалися з'ясувати які проблеми виникали в період воєнного стану в організації та проведенні змагань. На рис. 3.10. відповіді спортсменів, на рис 3.11. відповіді тренерів і на рис.3.12. та 3.13. відповіді батьків на дане питання.

З якими основними проблемами Ви стикаєтесь в організації змагань як спортсмен в період воєнного стану?

[Копіювати діаграму](#)

30 відповідей

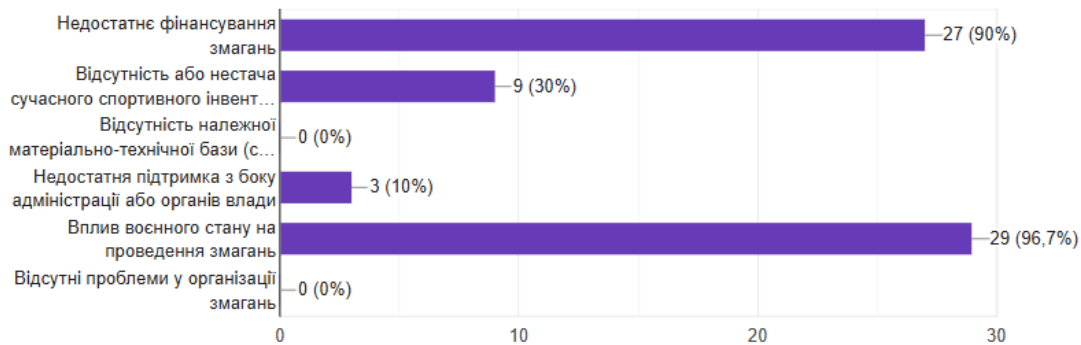

Рис. 3.11. Відповіді спортсменів

З якими основними проблемами Ви стикаєтесь в організації змагань як тренер в період воєнного стану?

[Копіювати діаграму](#)

30 відповідей

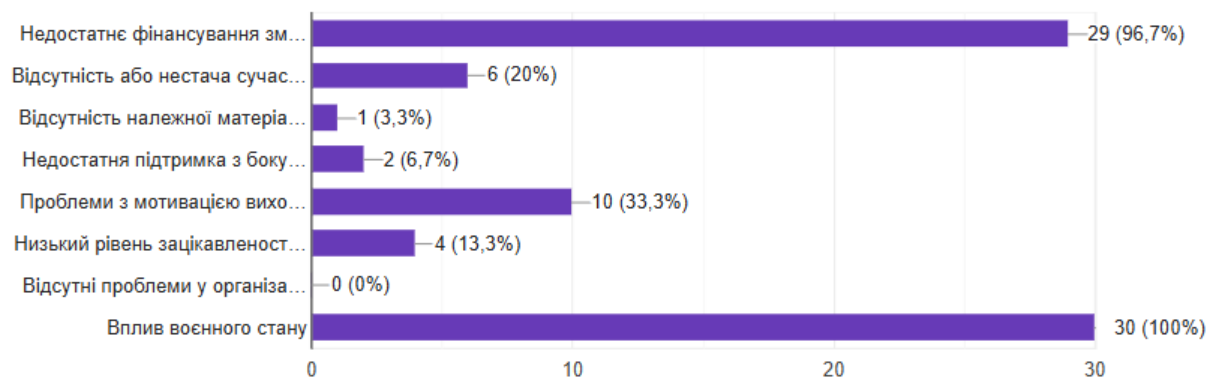

Рис 3.12. Відповіді тренерів

З якими основними проблемами Ви стикалися при організації та участі в змаганнях Вашої дитини в період воєнного стану?

[Копіювати діаграму](#)

15 відповідей

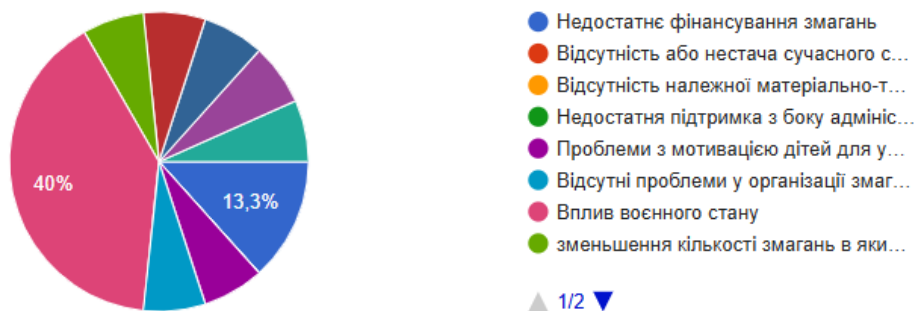

Рис. 3.13. Відповіді батьків

З якими основними проблемами Ви стикалися при організації та участі в змаганнях Вашої дитини в період воєнного стану

 Копіювати діаграму

15 відповідей

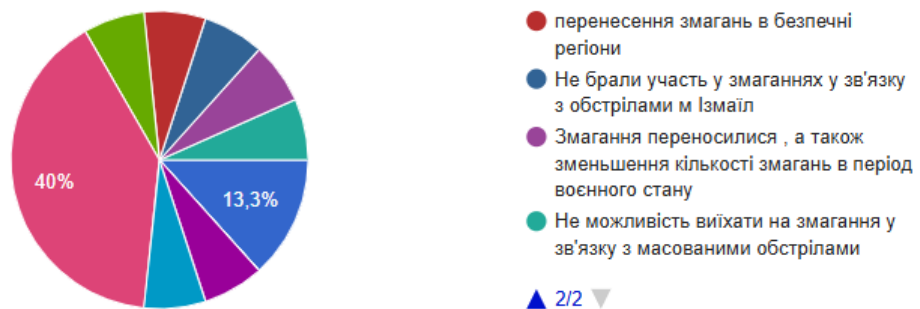

Рис. 3.14. Відповіді батьків

Відповіді респондентів на питання «З якими основними проблемами Ви стикалися про організації та проведенні змагань в період воєнного часу» розподілилися наступним чином.

Для спортсменів найгострішими проблемами стали:

- Вплив воєнного стану на проведення змагань 96,7%;
- Недостатнє фінансування змагань 90%;
- Відсутність або нестача сучасного спортивного інвентарю та обладнання 30%.

Тренери вказали наступні проблеми в організації і проведенні змагань:

- Вплив воєнного стану на проведення змагань 100 %;
- Недостатнє фінансування змагань 96,7 %;
- Проблеми з мотивацією вихованців 33,3.

Для батьків в організації та проведенні змагань були наступні проблеми:

- Вплив воєнного стану на проведення змагань 40%;
- Перенесення змагань 40%;
- Недостатнє фінансування змагань 13,3%;
- Відмова від змагань у зв'язку з обстрілами м. Ізмаїл 13,3%.

Аналіз відповідей усіх груп вказує на єдині проблеми в організації та

проведенні змагань: вплив воєнного стану, недостатнє фінансування і забезпечення безпеки для спортсменів під час змагань.

В останньому питанні ми намагалися отримати відповіді респондентів, щодо шляхів покращення у роботі ДЮСШОР в період воєнного стану.

Спортсмени запропонували покращити:

- Безпеку під час тренувань і змагань 42%;
- Фінансування 35%;
- Регулярність тренувань 23%.

Тренери вказали наступні шляхи покращення в роботі ДЮСШОР в період воєнного стану:

- Фінансування 36,6%;
- Безпеку під час тренувань та змагань 33,4%;
- Психологічну підтримку спортсменів 30 %.

Батьки вказали на наступні шляхи покращення в роботі ДЮСШОР в період воєнного стану:

- Безпека тренувань і змагань 60%;
- Фінансування і покращення матеріально-технічної бази 26%;
- Збільшення кількості зборів в безпечних регіонах 14%.

Отже підводячи підсумки проведеного анкетування ми можемо зробити висновки. Майже всі опитані групи респондентів вказують, що зміни, які відбулися в цих закладах у період 2022–2025 років, безпосередньо спричинені воєнними діями. Серед проблем, що потребують вирішення є: проблеми безпеки під час проведення тренувань та організації змагань, проблеми з фінансуванням ДЮСШ, та проблема з впливом воєнного стану на підготовку спортсменів. Це наголошує на важливості зосередження зусиль на відновленні спортивної інфраструктури та забезпеченні підтримки ДЮСШ як під час війни, так і після її завершення.

3.3. Перспективи розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану

Війна проти України, що розпочалася у 2022 році, докорінно вплинула на всі аспекти життя українського суспільства: освіту, охорону здоров'я, соціальний захист, економіку, фізичне виховання та спорт.

Серед найбільше постраждалих галузей опинилася сфера фізичної культури і спорту, особливо діяльність спортивних шкіл, які відіграють ключову роль у формуванні здорового та активного способу життя молоді.

Спортивні школи традиційно були важливим елементом виховання нового покоління, створюючи умови для фізичного розвитку, удосконалення рухових навичок, зміцнення здоров'я та набуття нових компетентностей. Вони також сприяли досягненню значущих спортивних результатів як на національному, так і на міжнародному рівні.

У нових реаліях воєнного часу діяльність ДЮСШ зазнала суттєвих трансформацій. За умов постійної загрози життю, масштабних руйнувань інфраструктури, інтенсивних міграційних процесів та загальної соціальної нестабільності спортивні школи були змушені адаптуватися до нових викликів.

Значна частина спортивної інфраструктури в багатьох регіонах України була пошкоджена або повністю знищена, а частина тренерів, спортсменів та їхніх родин опинилася у статусі біженців або внутрішньо переміщених осіб. Це спричинило суттєве скорочення можливостей для організованого заняття спортом та актуалізувало необхідність пошуку нових підходів до збереження і розвитку фізичної культури серед дітей та молоді.

Однією з ключових змін у функціонуванні спортивних шкіл стало широке впровадження форм дистанційного навчання та тренувань. В умовах евакуації та переміщення учнів тренери змушені були вдаватися до використання онлайн-платформ для проведення занять, що залишалось єдиним способом підтримання фізичної форми спортсменів.

Попри організаційні труднощі, такі тренування стали важливим засобом збереження взаємодії між тренерами та вихованцями, а також дозволяли підтримувати спортивну підготовку за умов, коли доступ до стадіонів і спортивних залів був неможливим.

Війна також зумовила потребу у переосмисленні ролі футболу в соціальному контексті. Якщо раніше основні зусилля спортивних шкіл були зорієнтовані на підготовку спортсменів до змагань і участі у спортивних подіях, то в умовах війни ці пріоритети зазнали певної переорієнтації.

Сьогодні футбол став не лише способом підтримання фізичної форми, але й важливим засобом реабілітації, психологічної підтримки та зміцнення морального духу молоді.

Важливу роль у цьому процесі відіграють спортивні школи, які допомагають у різних видах реабілітації дітям і підліткам, що пережили травми чи психологічні потрясіння через наслідки війни.

Окрім того, значною мірою увага зараз приділяється питанням безпеки під час проведення тренувань та змагань з футболу.

У багатьох регіонах країни через постійні обстріли та повітряні тривоги тренування змушені проходити в спеціально обладнаних укриттях або на відкритих майданчиках, звідки легко можна дістатися до захищених приміщень.

Це змушує спортивні школи шукати нові підходи до організації тренувального процесу, а також виділяти значні фінансові ресурси для забезпечення належних умов безпеки.

Додатково до цього, війна вплинула на кадровий склад багатьох спортивних закладів. Частина тренерів вирушила на фронт або покинула робочі місця через вимушене переселення, що призвело до кадрового дефіциту та ускладнило роботу закладів. Як наслідок, спортивні школи змушені розробляти нові стратегії залучення фахівців для стабілізації своєї діяльності.

У результаті діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл у період війни в Україні у 2022–2025 роках зазнала значних змін, що торкнулися як їхньої внутрішньої організації, так і міжнародної співпраці. Ці зміни є відповіддю на виклики, з якими зіткнулися тренери, вихованці їх батьки й адміністрація спортивних установ у нових умовах воєнного часу.

Значним викликом залишається дефіцит сучасних спортивних споруд, необхідних для організації навчально-тренувального процесу та проведення змагань з футболу відповідно до вимог міжнародних стандартів.

Фінансування спортивних закладів і установ також залишається на недостатньому рівні, що створює обмеження для розвитку футболу та знижує престижність професії тренера. До того ж, відсутність належного матеріального заохочення тренерів і значно ускладнює ситуацію.

Існують диспропорції у формуванні груп за рівнями підготовки відповідно до навчальних програм. У багатьох випадках в ДЮСШ відсутні групи спеціальної або вищої спортивної майстерності, що значно знижує можливості вдосконалення.

Крім того, система перевідного контролю спортсменів при переході на наступний рік навчання також вимагає ефективного вирішення.

Вирішення проблем розвитку футболу в Миколаєві передбачає впровадження перспективних і першочергових заходів, зокрема:

- всебічна популяризація футболу у місті Миколаєві;
- удосконалення системи організації дитячо-юнацького футболу;
- створення умов для залучення до занять футболом якомога більшої кількості дітей та молоді;
- посилення підтримки розвитку футболу в місті;
- визначення шляхів стабільного і достатнього фінансового та матеріально-технічного забезпечення футболу в місті Миколаєві;
- підвищення професійного рівня тренерського складу та інших фахівців футболу;
- дієва підтримка розвитку футболу органами місцевого самоврядування;

- створення відповідної інфраструктури для розвитку футболу;
- підвищення ефективності системи проведення змагань з футболу
- організація турнірів з футболу для осіб з обмеженими фізичними можливостями;
- підвищення ефективності інформаційного забезпечення і впровадження нових організаційних форм пропаганди футболу в м. Миколаєві.

Висновки до третього розділу

У третьому розділі було здійснено аналіз організації навчально-тренувального процесу та проведення змагань з футболу у Миколаєві в умовах воєнного стану

В перший рік війни не зважаючи на припинення навчально-тренувального процесу змагання з футболу в Миколаївській області проводилися, а спортсмени продовжили свою підготовку на навчально-тренувальних зборах з футболу, які проводились у м. Умань та м.. Кам'янець –Подільський, де була на той час більш безпечні умови для тренування.

Відновлення навчально-тренувального процесу футболістів у 2023 році сприяло активній участі міських та обласних команд юних спортсменів в наступних змаганнях: кубок губернатора Віталія Кіма «Разом до перемоги», дитячий турнір «Кубок Нескорених», Кубок Миколаївського міського голови з футболу серед дитячих команд присвячений Збройним Силам України та Чемпіонат Миколаївської області з футболу серед дитячо-юнацьких команд.

2024 рік стає початком відновлення повноцінного навчально-тренувального процесу в ДЮСШ з футболу. Розширюється межі змагань. Наші футболісти починають брати активну участь в міських, обласних і всеукраїнських змаганнях. Але військова агресія продовжує впливати, так двічі за рік були вимушені відмінити чемпіонати в м. Ізмаїл в наслідок масованих обстрілів Одеської області.

2025 рік демонструє участь наших футболістів в різних за рівнем чемпіонатів: міських, обласних та всеукраїнських. Але спостерігається

зниження кількості спортсменів, що зумовлено виїздом їх за кордон, та кількості тренерів з яких було знято бронювання.

Спираючись на щорічні звіти ДЮСШ №5, КДЮСШ «Перемога» та СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу нами було проведено аналіз динаміки показників діяльності ДЮСШ з футболу в місті Миколаєві протягом 2022-2025 рр. Основними показниками стали: кількість груп та спортсменів початкової, базової та спеціалізованої підготовки, кагальна кількість спортсменів, з них дівчат та спортсменів до 18 років. А також було проаналізовано кількісний тренерський склад за період 2022-2025 рр.

Також було проаналізовано результати анкетування трьох груп респондентів загальною кількістю 65 осіб: тренерів, спортсменів і батьків спортсменів. Метою анкетування було виявлення проблем та визначення перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану.

Усі респонденти вказали на вплив воєнного стану на організацію навчально-тренувальних занять та змагань. Серед нагальних проблем було вказано: недостатнє фінансування, проблема безпеки під час тренувань та проведення змагань, проблема психологічної підтримки спортсменів в період воєнного стану. Також на основі аналізу анкетування і проведеного нами дослідження було визначено перспективи розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі здійснено науково-теоретичний аналіз стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану.

1. На основі вивчення науково-методичної літератури, нормативних документів, правових актів та щорічних звітів проаналізовано стан розвитку футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану.

Проаналізовано умови розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану 2022-2025 років. Визначено, що розвиток цього виду спорту в регіоні необхідно розглядати в широкому міждисциплінарному контексті, враховуючи соціальні, економічні, культурні та комунікаційні складові. Особливу увагу приділено ключовій ролі тренерів і батьків у вихованні та підтримці молодих спортсменів у непростих умовах воєнного часу.

2. На основі дослідження літературних джерел та нормативних документів розкрито особливості організації навчально-тренувальних занять та проведення змагань в умовах воєнного стану.

Розглянуто особливості організації навчально-тренувального процесу з футболу в Миколаєві в умовах воєнного стану.

Нові підходи до організації навчально-тренувального процесу передбачають такі основні аспекти:

- Створення спортивних об'єктів і залів, які відповідають вимогам безпеки, що включає наявність бомбосховищ, укриттів, або можливість проведення тренувань на відкритих майданчиках для зменшення ризиків для учасників.

- Розробка механізмів тимчасового переміщення спортивних закладів, з урахуванням процедур евакуації та організації виїзду спортсменів за межі країни у разі необхідності.

- Формування структурованих груп за різними видами спорту, що дозволяє зберігати індивідуальний підхід у підготовці та розвитку фізичних здібностей спортсменів.

- Процес набору спортсменів до навчально-тренувальних груп на новий навчальний рік здійснюється відповідно до їхніх спортивних успіхів, продемонстрованих на офіційних всеукраїнських та міжнародних змаганнях, або через виконання контрольних нормативів, передбачених програмою навчання.

- Допуск тимчасово переміщених спортсменів до навчальних груп відбувається лише за умови успішного складання контрольних нормативів, що забезпечує єдність вимог і рівень підготовки в рамках навчального процесу.

- Відповідальність за організацію навчально-тренувального процесу в умовах воєнного стану несуть директор закладу, персонал спортивної установи, а також особи, які опікуються безпекою, охороною здоров'я та поверненням спортсменів після завершення заходів.

Ці ключові аспекти спрямовані на ефективну адаптацію навчально-тренувального процесу до сучасних реалій і забезпечення максимальної безпеки всіх учасників.

Проаналізовано основні положення організації та проведення змагань в умовах воєнного стану.

Основні положення включають:

- Заборону на присутність глядачів під час змагань.
- Обов'язкове розміщення в доступних зонах стадіону схем шляхів евакуації до укриттів або захисних споруд у разі повітряної тривоги.
- Проведення змагань виключно за участю акредитованих осіб, визначених організатором події.
- Забезпечення доступності найближчого укриття для всіх осіб, що перебувають на території стадіону, на відстані не більше 500 метрів.
- Евакуацію осіб зі стадіону до укриття в разі оголошення в регіоні повітряної тривоги.

Було здійснено аналіз спортивних об'єктів у Миколаєві, що використовуються для навчально-тренувальних занять із футболу в період

воєнного стану.

3. На основі анкетування тренерів, спортсменів та їх батьків проаналізовано проблеми та визначено перспективи розвитку футболу в умовах воєнного стану.

Усі респонденти вказали на вплив воєнного стану на організацію навчально-тренувальних занять та змагань. Серед нагальних проблем було вказано: недостатнє фінансування, проблема безпеки під час тренувань та проведення змагань, проблема психологічної підтримки спортсменів в період воєнного стану.

Всебічне сприяння популяризації футболу в місті Миколаєві включає низку стратегічних напрямів. Передусім, необхідно вдосконалити систему організації дитячо-юнацького футболу, створити належні умови для залучення до занять футболом максимальної кількості дітей і молоді.

Паралельно важливо посилити підтримку розвитку футболу на місцевому рівні. Одним із пріоритетів є визначення шляхів для забезпечення стабільного фінансування та матеріально-технічної бази футболу в місті.

Також необхідно приділяти увагу підвищенню професійної кваліфікації тренерів та інших футбольних фахівців.

Особлива роль відводиться забезпеченню ефективної підтримки з боку органів місцевого самоврядування, створенню сучасної інфраструктури для активного розвитку цього виду спорту.

До того ж слід працювати над підвищенням якості проведення змагань і організацією спеціальних турнірів для осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Для успішної реалізації цих заходів важливо також покращити систему інформаційного висвітлення подій, упроваджувати інноваційні підходи до популяризації футболу в місті.

Перспективами подальших досліджень є більш ґрунтовне дослідження впливу воєнного стану на сферу фізичної культури та спорту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко Г.І., Фалес Й.Г. Навчальна програма "Футбол" для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності.- К: ЗАТ "Броварська друкарня", 2003.
2. Бондарець Є.М. Вплив війни на розвиток українського спорту. *«Наукова весна»: матер. XIII Міжнар. наук.-техн. конф. аспірантів та молодих вчених. 2023. С. 295-296*
3. Двойнесюк А., Кутовой Б. Футбольный Николаев. - Николаев: "Атолл", 2008. - 488 с.
4. Деякі питання діяльності закладів фізичної культури і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2022 р. № 929. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-diialnosti-zakladiv-fiza929?fbclid=IwAR2DAFH0OKRzx9ikXICeMOXx8s-poLiZjDjrFj2FnmgCul1ZqJqYaA6VijQ>
5. 500 днів повномасштабної війни: історії миколаївців: веб-сайт. URL: <https://suspilne.media/523519-500-dniv-povnomasstabnoi-vijniistorii-mikolaivciv/>
6. Додаткові заходи безпеки для організації та проведення футбольних матчів в Україні в умовах воєнного стану <https://upl.ua/uploads/2403/QGfIi7mBn-I6lga3IpfkXKAmYBCNjXEJ.pdf>
7. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України за рік від початку повномасштабного вторгнення: проект / KSE. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/UKR_Feb23_FINAL_Damages-Report-1.pdf
8. Зозуля І.В. Глобальний, регіональний та національний виміри російсько-української війни. *Forum Prava. 2023. № 74(1). С. 52–67.*

9. Лисенчук Г. А. Теоретико-методичні основи керування підготовкою футболістів: автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт». Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту України, 2004. 34 с.
10. Миколаївському футболу 100 років. Витоки і розвиток футболу в системі дитячо-юнацького спорту. Кісельов А., Грищенко Г., Руденко А., Жигadlo Г., Богатир В. *Молода спортивна наука України, 2010, Т.2. С. 103-106.*
11. Миколаїв: життя під обстрілами. Укрінформ : веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3581084-mikolaiv-zitta-pid-obstrilami.html> (дата звернення - 11.12.2023)
12. Миколаївські спортсмени під час війни: веб-сайт. URL: <https://suspihne.media/354254-vdoma-v-okupacii-ta-zakordonom-aktrenuvalisa-ta-skilki-nagorod-zavouvali-mikolaivski-parasportsmeni-v-2022-mu/> (дата звернення - 11.12.2023)
13. Міська програма «Фізична культура і спорт» на 2022- 2025 роки [Режим доступу]- <https://mkrada.gov.ua/documents/38978.html>
14. Наказ Міністерства молоді та спорту України від від 30.09.2022 № 3753 Про затвердження Порядку забезпечення навчально-тренувального процесу в закладах фізичної культури і спорту в умовах введення воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1322-22#Text>
15. Положення про проведення в Україні змагань з футболу сезону 2022/23.
16. Пояснювальна записка до проєкту рішення Миколаївської міської ради «Про розробку Програми розвитку футболу в місті Миколаєві на 2021-2025 роки» – [Режим доступу]- <https://mkrada.gov.ua/content/proekti-rishen-miskradi.html>
17. Приходько В., Долбишева Н. Тенденції змін у діяльності ДЮСШ Дніпропетровської області за роки повномасштабної війни Росії проти України. *Спортивний вісник Придніпров'я №1, 2025. С. 253-261*

18. Програма розвитку фізичної культури та спорту у Миколаївській області на 2019-2022 рік – [Режим доступу]- <https://www.mk-oblrada.gov.ua>
19. Символ незламності та героїзму. Історія оборони Миколаєва під час вторгнення РФ. Суспільне Миколаїв : веб-сайт. URL: <https://suspilne.media/mykolaiv/691880-simvol-nezlamnosti-ta-geroizmu-istoria-oboroni-mikolaeva-pid-cas-vtorgnenna-rf/>
20. Соломонко В. В., Лисенчук Г. А., Соломонко О. В. Футбол: підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. вид. друге, випр. і доповн. Київ: Олімпійська література, 2005. 296 с.
21. Список стадіонів, які відповідають структурним критеріям категорій УАФ згідно з Положенням про категорії стадіонів Регламенту інфраструктури стадіонів та заходів безпеки проведення змагань з футболу/ <https://uaf.ua/files/2023-01-2023.pdf>
22. Статут Громадської спілки «Федерація футболу України». – Київ. 2017. 43 с.
23. Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року – [Режим доступу] – <https://mizhiria-osvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf>
24. Стратегія розвитку футболу України 2017-2030 – [Режим доступу] – http://mukachevo.today/foto/podii/strategija_2030_novu_koncepciju_ukrainskogo_futbolu_predstavili_v_mukachevi
25. У НОК повідомили, скільки спортивних об'єктів уже зруйнували окупанти. Кореспондент.net : веб-сайт. URL: <https://ua.korrespondent.net/sport/other/4552383-u-nok-povidomyly-skilky-sportyvnykh-obiektiv-uzhe-zruinuvaly-okupanty>
26. Український спорт в часи війни: завдання – вижити. URL: <https://tyzhden.ua/ukrainskyj-sport-vchasy-vijny-zavdannia-vyzhyty/>
27. Українська Асоціація футболу. – [Режим доступу] – <https://uaf.ua/>
28. Асоціація футболу Миколаївської області. – [Режим доступу] – <https://ffmo.com.ua/>

29. Федерація футболу міста Миколаєва – [Режим доступу] – <https://ffgnikolaev.com/2020/09/startoval-turnir-kubok-mera-goroda-nikolaeva-prodolzhenie-sleduet/>
30. Футбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності. К. 2013. С. 105.

ДОДАТКИ

Додаток А

Анкета

для спортсменів щодо стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану

Шановний, респонденте! Звертаємося до Вас з проханням взяти участь в опитуванні, результати будуть використані для написання кваліфікаційної роботи. Метою даного анкетування є здійснення дослідження стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану

Результати цього анкетування будуть ретельно вивчені та враховані. Нас дійсно цікавить Ваша думка. Інформація, зібрана під час дослідження, буде узагальнена та використана лише в наукових цілях. Анонімність і конфіденційність гарантуємо. Ми будемо вдячні за Ваші відверті відповіді та пропозиції.

1. Назва ДЮСШ в якій ви тренуєтесь

- ДЮСШ №5
- КДЮСШ Перемога
- СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу

2. Як довго Ви займаєтесь футболом?

- до 1 року
- 1-3 роки
- 3 роки та більше

3. До якої групи підготовки Ви входите?

- Початкової підготовки
- Базової підготовки
- Спеціалізованої підготовки

4. Чи вплинув воєнний стан на організацію навчально-тренувального процесу в період воєнного стану?

- Так
- Ні

5. Чи вплинув воєнний стан на організацію та проведення змагань з футболу

- Так
- Ні

6. Як би Ви оцінили в період воєнного часу стан матеріально-технічної бази (обладнання, приміщення) спортивної школи, в якій Ви тренуєтесь?

- Відмінний
- Добрий
- Задовільний
- Незадовільний

7. З якими основними проблемами Ви стикаєтесь у організації навчально-тренувальних занять як спортсмен в період воєнного стану?

(можна обрати кілька варіантів)

Недостатнє фінансування закладу

Відсутність або нестача сучасного спортивного інвентарю та обладнання

Відсутність належної матеріально-технічної бази (спортивних залів, майданчиків)

Недостатня підтримка з боку адміністрації або органів влади

Витрата значної кількості вільного часу на тренування

Втома після тренувань

Нерегулярність тренувань у зв'язку з воєнними діями

Заняття футболом заважають приділити достатнього часу підготовці до навчальних занять у школі

Дороговизна виду спорту

Відсутність проблем

Власна відповідь _____

8. З якими основними проблемами Ви стикаєтесь у організації змагань як спортсмен в період воєнного стану?

(можна обрати кілька варіантів)

Недостатнє фінансування змагань

Відсутність або нестача сучасного спортивного інвентарю та обладнання

Відсутність належної матеріально-технічної бази (спортивних залів, майданчиків)

Недостатня підтримка з боку адміністрації або органів влади

Вплив воєнного стану на проведення змагань

Відсутні проблеми у організації змагань

Власна відповідь _____

9. Що, на Вашу думку, потрібно покращити у роботі спортивних дитячо-юнацьких спортивних шкіл в період воєнного стану?

Власна відповідь _____

Анкета

для тренерів з футболу щодо стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану

Шановний, респонденте! Звертаємося до Вас з проханням взяти участь в опитуванні, результати будуть використані для написання кваліфікаційної роботи. Метою даного анкетування є здійснення дослідження стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану

Результати цього анкетування будуть ретельно вивчені та враховані. Нас дійсно цікавить Ваша думка. Інформація, зібрана під час дослідження, буде узагальнена та використана лише в наукових цілях. Анонімність і конфіденційність гарантуємо. Ми будемо вдячні за Ваші відверті відповіді та пропозиції.

3. Назва ДЮСШ в якій ви працюєте

- ДЮСШ №5
- КДЮСШ Перемога
- СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу

4. Зазначте, будь ласка, скільки років Ви працюєте тренером (викладачем)?

- До 3 років
- 3–5 років
- 6–10 років
- Понад 10 років
- Понад 20 років

5. Яку кваліфікаційну категорію тренера Ви маєте:

- Вища категорія
- Перша категорія
- Друга категорія
- Не маю кваліфікаційної категорії

4. Скільки спортсменів Ви тренуєте на регулярній основі?

- Від 1 до 3 осіб
- Від 4 до 10 осіб
- Більше 10 осіб
- Більше 15 осіб

5. Чи вплинув воєнний стан на організацію навчально-тренувального процесу в період воєнного стану?

Так

Ні

6. Чи вплинув воєнний стан на організацію та проведення змагань з футболу

Так

Ні

7. Як би Ви оцінили в період воєнного часу стан матеріально-технічної бази (обладнання, приміщення) спортивної школи, в якій Ви працюєте?

Відмінний

Добрий

Задовільний

Незадовільний

8. З якими основними проблемами Ви стикаєтесь у організації навчально-тренувальних занять як тренер в період воєнного стану?

(можна обрати кілька варіантів)

Недостатнє фінансування закладу

Відсутність стабільного доходу або низький рівень заробітної плати

Відсутність або нестача сучасного спортивного інвентарю та обладнання

Відсутність належної матеріально-технічної бази (спортивних залів, майданчиків)

Недостатня підтримка з боку адміністрації або органів влади

Проблеми з мотивацією вихованців

Низький рівень зацікавленості батьків у спортивних досягненнях дітей

Відсутність можливості проходити курси підвищення кваліфікації

Відсутні проблеми у роботі

Власна відповідь _____

9. З якими основними проблемами Ви стикаєтесь у організації змагань як тренер в період воєнного стану?

(можна обрати кілька варіантів)

Недостатнє фінансування змагань

Відсутність або нестача сучасного спортивного інвентарю та обладнання

Відсутність належної матеріально-технічної бази (спортивних залів, майданчиків)

Недостатня підтримка з боку адміністрації або органів влади

Проблеми з мотивацією вихованців

Низький рівень зацікавленості батьків у спортивних досягненнях дітей

Відсутні проблеми у організації змагань

Вплив воєнного стану

10. Що, на Вашу думку, потрібно покращити у роботі спортивних дитячо-юнацьких спортивних шкіл в період воєнного стану?

Власна відповідь

Додаток В

Анкета

для батьків, чиї діти займаються футболом щодо стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану

Шановний, респонденте! Звертаємося до Вас з проханням взяти участь в опитуванні, результати будуть використані для написання кваліфікаційної роботи. Метою даного анкетування є здійснення дослідження стану, проблем та перспектив розвитку футболу в Миколаєві в період воєнного стану

Результати цього анкетування будуть ретельно вивчені та враховані. Нас дійсно цікавить Ваша думка. Інформація, зібрана під час дослідження, буде узагальнена та використана лише в наукових цілях. Анонімність і конфіденційність гарантуємо. Ми будемо вдячні за Ваші відверті відповіді та пропозиції.

6. Значте, будь ласка, Ваш статус стосовно дитини, яка займається у дитячо-юнацькій спортивній школі:

- Мати
- Батько
- Інший законний представник

7. Яку ДЮСШ відвідує Ваша дитина?

- ДЮСШ №5
- КДЮСШ Перемога
- СДЮСШОР «Миколаїв» з футболу

8. Зазначте, будь ласка, вікову категорію Вашої дитини:

- Від 7 до 12 років
- Від 13 до 15 років
- Від 16 до 18 років

4. Як довго Ваша дитина займається у дитячо-юнацькій спортивній школі?

- До 1 року
- Від 1 до 3 років
- Від 3 до 5 років
- Більше 5 років

5. Чи вплинув воєнний стан на організацію навчально-тренувального процесу в період воєнного стану?

Так

Ні

6. Чи вплинув воєнний стан на організацію та проведення змагань з футболу

Так

Ні

7. Як би Ви оцінили в період воєнного часу стан матеріально-технічної бази (обладнання, приміщення) спортивної школи, в якій займається Ваша дитина?

Відмінний

Добрий

Задовільний

Незадовільний

8. Чи задоволені Ви (і Ваша дитина) рівнем підготовленості та ефективністю роботи тренера/тренерів?

Так, повністю задоволені

Частково задоволені

Незадоволені

9. Як Ви оцінюєте якість проведення тренувань Вашої дитини?

Відмінно (тренування організовані на високому рівні, забезпечується індивідуальний підхід, ефективність занять висока)

Добре (організація задовільна, тренування ефективні, але є дрібні недоліки)

Задовільно (тренування проводяться на середньому рівні, але є аспекти для покращення)

Незадовільно (є суттєві недоліки в організації та ефективності тренувань)

Важко відповісти

10. Чи бере Ваша дитина участь у змаганнях з футболу?

Так

Ні

11. З якими основними проблемами Ви стикалися при організації спортивних занять для Вашої дитини в період воєнного стану (можна обрати кілька варіантів)

Висока вартість спортивних тренувань

Приховані платежі (благодійні внески, збори коштів тощо)

Відсутність кваліфікованих тренерів

Погана матеріально-технічна база (приміщення, обладнання)

Вплив воєнного стану

Не стикався/стикалась із проблемами

Інше _____

12. З якими основними проблемами Ви стикалися при організації та участі в змаганнях Вашої дитини в період воєнного стану

Недостатнє фінансування змагань

Відсутність або нестача сучасного спортивного інвентарю та обладнання

Відсутність належної матеріально-технічної бази (спортивних залів, майданчиків)

Недостатня підтримка з боку адміністрації або органів влади

Проблеми з мотивацією дітей для участі в змаганнях

Відсутні проблеми у організації змагань

Вплив воєнного стану

Інші _____

13. Що, на Вашу думку, потрібно покращити у роботі дитячо-юнацької спортивної школи в якій тренується Ваша дитина

Васна відповідь _____